

జీవాంధ్రులైంది - రాణిచుముల్లోకరక్షకులయిన | హరిహరబ్రహ్మచల
కుభక్తిమొక్కి - యిరవొందప్రియుడయినయిందీవరావు | చరణపంకజము
లజాలనుతించి-శరధిపుత్రికిశిరస్సొప్పాంగవంద - నముభక్తిగావించినందవరం
బు-కమరీ-తముగబ్రాచుకాంతసుబోగడి-యొంజనీపుత్రునక్కజలిజేసి-మంజుల
శబ్దసమానభావముల - వేదకాస్త్రపురాణవిశ్వాసులయిన - యాదికవివ్యా
సులనుశుకునధిక్ - బ్రాధికంచి సులనుప్రస్తుతిజేసి- సూర్యశాస్త్రునిమహా
మునులకుమొక్కి-కాళి బాసారినతర-వికాశ్యరచన-పాళినసేవించి-పాడులై
నట్టి - నన్నయభట్టుతిక్కనసోమయాజి-సన్నుతికెక్కి-ననతర-వీంద్రులకు-విన
య-బుతోమొక్కి-వేడగ-ధ్వరు - యనుమతివడసినిగాదీశుకరుణ- పరమ
పావనమైనప్రహ్లాదుకథయు - విరచింపదొడగెదవ్విధమెట్టిదనిన||

శ్లో|| మణిరావల శుంపలయేననుజెనునినాలవయేనవిభాతికరః | కవి
వాదవిభుర్విభువాచకవి | కవినావిభువాచవిభాతిసభా | విద్వాంసఃకవయోభ
ట్టాగాయకఃపరిహారకః | యతిహాసపురాణానిసభానప్రాంగలక్షణా||

క|| మూధపురిచరిత్రంబులు | శోధింపుచువేదకాస్త్రసుజ్ఞానమహా | మే
ధకవిగాసంఘిత | సాధుజవావశులుగల్గువభలనుతింతుక||

క|| ఉరుసంపతరశివభవము | పరగగుమునుఖ్యాతినిశ్చలైవసశుభ
మన్ | కరుణించిగరుడగిరిహరి | పరగసభాపతినిచ్చిచాలనజేయుక||

క|| ప్రమదంబుననేనదులకు | క్రమమునవణింపగు కైకె వారితప్పక
క్షమజేసిబ్రావుమిప్పడు | కమలాసనురాణివాణిసునిభ వేణి||

ఉ|| వారిజవాభనేనొరల వణనజేయదరిద్రరావహా | వాధిమీరత
ద్గురితవాధివనలచివవాగ్నినైనే | కోరిభజింతుమోదమునకొంపనియొప్ప
లుబాసంగవే | నారదమానివలద్యునురెనాచుకశ్రీగరుడావ లేశ్వరా||

ద్వి|| శ్రీమద్వైసింహునిసేవించిమొక్కి - సామజపరకావతారం
బు-లదుశ్రీవరహరిణవతారమునను-పొందుగాక్రమమహాపీఠించునట్టి-కథ
యక్షగాన బుగారచియింప - మధురమైనట్టిబొంపనపోతవార్య - పద్యంబు
లోకకొన్నిపాటిగావలిపి | స్వప్నమాకథరచియింపదలచి | ఉలనైకథంసం
దవరకులోద్భవును | గొనకొనికుశ్మణగోత్రసంభవును | బొడిచలకావ్యశాస్త్రి
పూర్ణాచంద్రుడు | కడువేడగ-గానుబృకవియుప్రహ్లాదు | మహిమలునెన్న
గామినిసత్కపించి | సహజలక్షణములుజాలగానిచ్చి | గరుడాద్రయసముద్ర
ఘటియించిక్రమము | విరచింపదొడగెదవ్విధమెట్టిదనిన||

కథాపారంభము.

ద్విపద|| శ్రీరమాదేవుడాశ్రితరక్షకుండు - కారుణ్యనాథుడుకలబుకం

రుండు-నారదమానిగానాధీశప్రియండు-వారిజాక్షుడుభక్తవరదండువెడల-
 వైకుంఠపురినిజవనితనగుడి- సరసోక్తిమరుకేళినలుపదలంచి- కరముప్పవా
 కిటికాదలివారి - రావించియిటుకున్నెప్పుడరాకుండ లేవకుండుదటంచులిలగా
 బలి - సరసకేళీవిలాసముతోడనుండు-తరిధాతృమానసతనయులై వెలయు
 సునకనందనులే సంచాలిల-వను దెంచిగృహమందుచినువేళద్వార- పాలకు
 లటు పారిపరికించియోచి - బాలులనిలుడనిపలకగావారు - శపియింపదలచిన
 శౌరియే తెంచి- ఓశితమనసులైకుంభినిలోన- దనుజులైజన్మించితిగమూడు
 యుగము - లనుశత్రులయియుండియటమీదమరలజయవిజయాలపుదురుజను
 డనిపలక - భయమందితికినిదాలులైవుట్టి- ముల్లొకములగెచ్చముకొంటిదల
 చి-బల్లిదులైజనబాధలొనర్చ - శిషింపనూరకశేషుడయిశౌరి - యక్షిణబలు
 హిరణ్యోత్సునిజంప - కడిమిమైమోరె-శ్రికృష్ణపుడంత - జడుడనితనయనిచా
 లబాధింప - పరమభక్తుండగు ప్రహ్లాదుడెలమి - హరినామమేగతి యనివచి
 యింప - నుకుట-స్తంబంబుననుగ్రుడైవెడలి-రక్క-సునిజికంచిరియమనన్యహ
 రి - యవతారుడుగుప్రహ్లాదురక్షించె - భువనమోహనమైనపుణ్యచారిత్ర-
 మిరవొందజెప్పెదనదియెట్టిదనిన - రాక్షసేశ్వరుడుమోరణ్యకృష్ణుడు - య
 త్తజారణసిద్ధుసప్పలగొల్వ - కొల్వకూటంబున గూర్చుండవచ్చు - టెలమి
 యు దెలసియనిచ్చరంపిల్ల-నట్టహాసముతోడనమరులు బెదర - కట్టికవాడాచ్చు
 క్రమమెట్టిదని॥ కట్టికవాడాచ్చుట-దరువు-రూపక తాళము.

ఘట్టిగనుమోరణ్యకళిపునిసన్నిధికి - కట్టికవాడాచ్చెనుఘనతరముగా
 ను - దిట్టముగఅమరులనుదీకరించిగెలిచినట్టి కట్టికవాడాచ్చెనుఘనతరముగా
 - పట్టుకాగుడాద్రపతివైరికొల్వనికు కట్టికవాడాచ్చెనుఘనతరముగా॥

పంశువరాళి- దరువు-అటతాళము.

కట్టికవాడాచ్చెను మదాంధుడైకట్టికవాడాచ్చెను- కట్టికవాడా
 ఘనతరముగాను దుడ్డుకట్టలాడక చికిరమునబట్టుక - వారిపాగజుట్టివన్నెవ
 స్త్రముగట్టికోరమీసముడిద్దుకొంటూగంభిరుడై । కట్టి॥ చంకలోపలపకకాజిం
 కవసుఘాము బెట్టిపొంకాముగా హేమకంకణములు మోయి - పరమపాదనమై
 నవిరుదుగలిగినశ్రీగురుడాద్రీశునిచ్చరణసేయుచువేడరా॥కట్టి॥

హిరణ్యకళిపు-మహారాజుసభకువచ్చుట-పాదెరి

ద్విపద॥శ్రీసౌఖ్యమొప్పంగచిత్రవైఖరులు - భాసురవిజేషయంబగుకీరీ
 టంబ - శిరమునధరియించిచెలువలరంగ- కరచుడుగుగీరుగంధంబుదీర్చి- మె
 చ్చుగాఅత్తుతుల్ మేధావిబెట్టి-పచ్చలునవరత్నప్రభలుచెన్నొంద - హరిమూల్
 మేల్బుంద॥హరిమూల్దాల్చి సారేశుయుగయుగశత్రువులైటరా - పదయొగ్గుము

లయందు భానురంబుగను. పదిలంబుమీర గాబులు చేసెందు. సన్నంతులంబుగా
రుసరిగపపుడము-అన్నతంబుగ దాల్చియు భయపాశ్వరముల - కరముననవ
రత్నకంకణముజేలుంగ. యిరనొందఘటఘటయనిపలుకచుండ. నవరత్నసిం
హాసనముమీడికపుడు. దివిజశత్రుడువచ్చి తెగువతోనిలిచె॥

హిరణ్యకశిపునివలనముదరువు-త్రిపు-టసావేరి.

శ్రీమహాసంపత్క-శాదిస్తోమమైజెన్నొందుధాత్రిని - హేమకశ్యపుడ
నుడువేడ-వెలసియతడనేను - అష్టదిక్పాలకులనెల్లనుయ మరులనుచెరి బెట్టి
వారలకష్ట బెట్టిమదబంబించినఘనుడనేను - కిన్నరామరిసిద్ధచారణభేదరారగ
సతులునిత్యముసన్నుతింప - కుశాలుజెందినసరసుడేనుడిచే దపమాచరించి
సుదీక్షితంబుగధాతచేవరమీక్షితినిగైకొనిన జగదాధ్యక్షుడేకొన - వాడై
యిల్లుముంగిలివాసిమీనకమత - వరాహుడైవాసికెక్కినభగగిరిశునివైరినేను॥

ద్విపదః విసరయ్యజనులారవేడుకలలర - ఘనుడైనహిరణ్యకశిపునిమ
హిమ-ప్రతిలేనిదితికశ్యప్రజాపతికి - నుతుడనైజనియించిసురలసాధించి - ప
రమేష్టిగుర్చితపంబాచరించి- వరములుగైకొనివరశక్తిమెరయ - నమరావతి
నాథుడగుపురందరుని - సమరంబులోగచ్చివయ్యననపుడు - తేజోవతీపురీచేపు
నిగెచ్చి - తేజర్లితిమహాతెగువతోడుతను - శమనపురికునిచాలబాధింప- శ్రమ
నొందికరణన్నసెలవిచ్చివిడిచి - నైరుతిగర్వంబుబివేగమున - భీరతపచ్చిమ
దిశకేగుడెంచి వరుణునిమర్దించివాయువ్యగొట్టి - శరదార్ధిజేసిచాలకుబేరు
ఈశాన్యమునకేగియిందు శేఖరుని-గాసిగావింపకకరుణచేడిచి- యష్టదిక్ప
లనునాయాజ్ఞతోనిలిపి-యిష్టఫలంబులుయేవేగనొసగి - మొనసినకరకామత
కునుజెప్పి-పనిబూనిద్వాదశభారులనొర్చి - రుద్రులచాయాజ్ఞనొనరించివాగు
ల-తుండ్రమానసులైనసురసిద్ధసాధ్య - పన్నగయైదీపతులచేత- కిన్నరగు
హ్యకభేదరమాని- వరులచేనరులచేవానరపతుల - చెరలాడుమృగములచేత
నునైన- రేయైనబగలెనగృహమునబైట- నాయుధములనై నెవనిలోపలను
నగణితంబుగనుశస్త్రాలిచ్చేనైన - చావులేకుండగాసరసీజానసుని - చేవరంబు
లుగొంటిక్షీతిజనులైదర- గావునభువనముల్లలపంగళలయు - వేవేగమంత్రు
లబిబుపించరయ్య॥ ప॥ విసరోయిసభికులారామాప్రతాపంబెటువంటిదనిన
కశ్యప- ప్రజాపతికత్యంతప్రియకాంతయైనదిదియనుకాంతకు అగ్రకుమారుం
డయినసేమస్పృష్టికతకయైన చతుర్ముఖబ్రహ్మనుగూర్చి తపస్సుచేసి అనా
రావతి పట్నానకుబోయి యంద్రునిజయించి తేజోవతిపట్నానికిపోయియు
గ్నిదేవునిజయించిశమనపురిపట్నానకుపోయి యమునిజయించి లాతొదతిప
ట్నానికిపోయి నైరుతునిజయించి సిద్ధావతీపట్నానికిపోయి వరుణునిజయించి

అంజనావతీ పట్నానికిపోయి వాయువుజయించి అలకావతీపట్నానికిపోయి
కుచేరునిజయించి కైలాసమునకుపోయి శంకరుఁడగుచేవిడిచిఅష్టదిక్పాల
కులునవగ్రహములు యేకాదశరుద్రులు గావదశాక్షిత్వులుజరుగధశమునము
లలోగలవీరద్రౌపదికాలరంజయించి దేవతలచేత చావులేకుండా పశులచే
తమ్మగములచేత చావులేకుండా నరులచేతనరులచే చావులేకుండాఅయి
ధాళిచేచావులేకుండా రాశిరిచావులేకుండా గలుచావులేకుండా యింటిలో
చావులేకుండా వెంటచావులేకుండా త్రిలోకభీకరు డనైభ్యాశినడనిఁ ను
వాసాన్నిద్యమునకు నామఁ ద్రోయిన చంపకాసురుని చేలిమికాసురులం
ధకాసురుని సోమకాసుని వీరిని అతిత్వరితంబుగా పిలుచుక రావావారిక
టికాఅలాగేపిలుచుక వచ్చేర శ్రీకృష్ణునిదానమేదా॥

మంత్రులుఁబ్బుట. దరువు-మధ్యమావతి- ఆదితాళము.

యింపుసొంపుపెంపుమీర! హైరగ్నకశీపురమంత్రీ! చంపకాసురుకు
వచ్చే చంపకకుసుమాళిజార ॥ సోమశేఖరుని పూజ నేమాముమీరగ బేసిసోమ
కాసురుడువచ్చె పూజాసోమునికైవడవీ వెలుంగుచు ॥ చలమునదిపేజాలబట్టి
శంగరమునకోటినటచెలిమికాసురుకువచ్చెచెన్నుమీరసభలుజూడ ॥ అంద
ముగానందముగా హిరములుకోభిల్లగనందరు వెరగందిమాడ సంఘకాసురు
డువచ్చే॥ భాసురమునగరుడాద్రీవాసునితైరినిగొల్వ- భాసితముఖమునదర
మాసముపెంపొంద గాను మంత్రులవచనము.

క॥జయజయదనుజులలో త్తః జయజయగంభీరహృదయజయనగధిరా
జయజయసుశీలకాయ జయజయహిరః శ్రీకృష్ణజయజయస్వామీ॥

దరువు-ఆదితాళము.

దండాముదందము కైకొండా । దనుజేంద్రాత్రంజరీకవళి నభం
జానప్రియనీకు॥ దం॥ వందహాసవరవారవిందనుంద రామందకుందరవనపురం
దరమదకాననీకు॥ దం॥ రాక్షసకలాధ్యక్షయక్షసంశిక్షదిశిజాక్ష! కుజసశిక్షవో
రాక్షసేశ్వరనీకుదం॥ గరుడాద్రీశ్వరవైరికడలిగంభిరా! సరఃజంభావైరి
హరత్తూజావిధానాక॥దం॥

గీ॥కటికవానిచెతకడువేగమునమంము । పిలువనంపినకార్యార్థకమే
మి॥అసతీయవలయునభిలేంద్రహిర శ్రీకృష్ణపేంద్రసాంద్రకరుణమీరా॥

వ॥ మంముపిలువనంపినకార్యార్థమేమో జెప్పవయ్యాదానమేదా॥

హిరగ్నకశీపురవచనము- జంపెతాళము.

కరమొప్పుమంత్రీశేఖరులార దేవతులు పరగవాచరలోను బంగియు
న్నారా అష్టదిక్పాలకులుఅధికప్రసంగములుజేక్షల్లెన్ననమాని అరియున్నా

రా॥ కృష్ణముతోడుతనవగ్రహములును నాయాజ్ఞలోభోచితైల్లవిడిచినంభో
మతనున్నాదా । ఘోరైత్తియాడక సంఘటిసమూహంబెల్ల అణగియుండురోలే
రోయనియున్నారా ॥ గరుడాద్రినిలయునెక్కడనై కన్పల్లనంపరికింపుచు
న్నారభయమిరేతలే॥

క॥ వినరోయిమంత్రి శేఖరులారా గరుడగంధర్వయతవిద్యాధరామ
రనాగముఖ్యులు మొదలయినవారూ నాయాజ్ఞలోవున్నారాయేమయ్యా॥

మంత్రుల వచనము.

క॥ దేవావీరణ్యకశ్యపానివచ్చినయాజ్ఞవిడిచి నటుపోవచ్చు॥ పోవ
గతావేదేరికిఁ భూవరమియాజ్ఞతోకరపుడమిలోనెల్ల॥

క॥ వినవయ్యాస్వామిదానవేంద్రా॥ గరుడగంధర్వయతవిద్యాధరా
మరనాగముఖ్యులున్ను యేకాదశరుద్రులన్ను మహారాజులున్ను ద్వాద
శాదిత్యులున్ను మాహావీరాదివిర్రగజూరులున్ను మీయాజ్ఞలోనేవున్నార
య్యాస్వామిదానవేంద్రా॥

వీరణ్యకశ్యపనివచనము.

గీ॥ వినరకటికవాడనివలయుపుడు । రంభయూర్వసి మొదలయిన
రాజములు । సప్తరమీరంగవారల నాట్యంబొసఁప । విష్ణుముక్షేయవతె
వేగవిలువనంపు.

క॥ వినరావోరి కట్టికవాడా యీసనుయంబున రంభ యూర్వశి మే
నకాద్యపురసలునుపిలుచుకొనిరారాయోరి ఆలాగేపె చుకన్పెయ్యాస్వా
మిదానవేంద్రా॥

రంభపూర్వశులువచ్చుట-రంభపద- శంకరాభరణము.

శ్రీమంచరవికేమేత చీరధరించి-సోమనిమించినను-దరాస్యమున ।
పొంకమాత్తుండుమబ్బుగిలి-చి- పంకజాత్యలకేల్లభానురంబుగనం- కాటుక
దీర్చిబలశంబుచెప్పొండ - నీతైనచెక్కి ధ్వనిగల్గెయక - వారితాలలాడున
తూరింకకీచు- కంఠనికొండకేపు-భువాను- నజగజయానచక్కని
మచ్చుచాన- భుజగోద్రపేదెలపులపుష్ప-శి- యం- గననకాదియ
ర్చరం- పూనికెడురాగపొలులలా- యెంబున- యె- నుజేసుసన్నిధికి
రతికరిరంభజేటగ-గవ్యైలనె॥

దరువు- అటతాళము- రేగుపిరాగము.

రంభపూర్వములేతెంచిరి మారాణముగీ రంభపూర్వములేతెంచిరి-
రంభిలోమదకంకిరంభములపై జృంభిం దెడిక-జకుంఘములరగ- మే
లునెలములుగట్టి- వచ్చి-సొంములుగట్టి- నేయి-బుధశీమేలనుచునుదిక్పా

లులు మెచ్చికుకాలు శేదగా॥ రంభ॥౧॥ మందహాసముతోడనుజన-బృందమందరుచూడనంబైలుమువ్వలట్లందముగా - పదమందలభ్యనులానందముజెందగరం॥ ౨॥ తుదదైత్యునిచేత-భాళిద్రనాట్యములెంత-నిద్రభోజనములెల్లవిడిచిగరుడాద్రివల్లభునిముద్రధరించి॥౩॥

దరువు అటతాళము. ముఖారి

చూడదానవరాజచూడు. పోడిమిమీరనేడు- వేడుకభరతప్రాధిచుల్లభిరయజాడలనాట్యములాడేవిభవము॥చూ॥ ౧
నిండినవేడుక నెలకొనిముప్పదిరెండురాగములనిండుపాటలను॥చూ॥ ౨
బాదైననూతనప్రాధిగులకుదానేరిచినట్టియానేరువులెల్లను॥చూ॥ ౩
మారుమవిభాతయనమరులుమేలనగరుడగిరిశునిఘనముగవిద్యలు॥చూ॥ ౪

దరువు. అపితాళము - నాదనామక్రియరాగము.

దానవేదాద్రిదయాసాందాదానవేంద్ర - దానవేంద్రవరధర్మశివోమణి-మానకనిమలమారుబాగజేము॥దా॥
మండితహాటకమణియెరుఘాక్షబంధవిక్రమాఖండలమదకాస॥దా॥ ౨
చతురాన్యువిచేహితపుగవరములుక్షిప్తితోవడసినతతోల్లవముగ॥దా॥ ౩
మీకుపాటిగలనిత్రుణులుగలరేలోకములోజగదేకుండవైతగు॥దా॥ ౪
గరుడగిరిశునికంటెబలుడనిబరిగీతెవిలలోభద్రముగాగను॥దా॥ ౫

హిరణ్యకశిపునివచనము.

క॥అంతటవారలగనిబట్టి సంతసముననాట్యపటిమచాలుకమాకుకా
స్థంశోషముమీరాకను॥కాంతమణులాలయిండ్లకడకుంజనిరె॥

క॥విసంజేవోభామలారా మీనాట్యంబుజూచిచాలా సంతోషమాయె
మీగృహంబులకుమీరపొందేభామలారా॥ ద్విపద.సావేరిరాగం.

మంద్రశేఖరులార మనవంశజులకు మంత్రతంత్రపురాజమర్మంబులెల్ల తెలియగావలయునుదివిజులబట్టి పలుమారుహింసించిబలభేదయైన ఇంద్రునిగొనెత్తిహింసగావించి చంద్రసూర్యాదులవలనంబొంద్యిగోభూసురులబట్టిగొట్టియొకజల నాభునీవులమైయునుదినంబులను నిండినవేడుకనిపుడుమనచిన్న తనయుడొప్రహేళికుతక్షణంబునను పెనుపొడవచటికివిలుపింపరచ్చు॥ ౪॥ విసరయ్య మంద్రశేఖరులారా మనదనుజకులాచారంబైనవిద్యకావ్యాలుండైన ప్రహేళికునికి వడివింపవలయును యీతగుమందేపిలుపిందరియ్యమంద్రశేఖరులారా॥

అలాభేపిలుచుకవచ్చెనుస్వామి-ప్రహేళికుడువచ్చుట.

దద్విప॥ తిరుమణియను శుంచితిరుఘాక్ష మెలయె- కరమధికతోడముఖం

బునదీర్చి - చంద్రకావీరుమాలశిరమునబట్టి - చంద్రహారముమెడదెలువొప్పు
దాల్చి - రాణించువజ్రాలరవలకెంపులను - మాణిక్యమణులనమరియొందునట్టి
కనకకంకణములుఘనముగా మెరయ - పంకేరుమాసమానపదములనుచి-మం
జీరములును వేమారుకోభిల్ల-మంజులభావలమధురామృతంబు - ధారలువర్షిం
పడైవేళకౌరి - నారాయణాజగన్నాథవైకుంఠ - వాసాహారేశ్రీనివాసాయ
టండ-ధానురంబుగ తెరవప్రహ్లాదు వెడలే|| దరువు-రూపక తాళము.

చంద్రకావితృప్తముబట్టుకొనిప్రహ్లాదుడవుడు - చంద్రాయుధముచేత
బట్టుకొని|| ౧|| తెరుమణిశ్రీచూడాముమెరయముఖమున దీర్చిహరిన్వసించాశా
రియనుచు చలువభోవతిగట్టుకొనివేడ-గమెడను - తులసివనమాలికలబూని
గరుడగిరివాసునకుమ్రొక్కిశిఖరుత్పథరితమగుతురాయిచెక్కి||

దరువు-అట తాళము-యదుకులకాంభోజిరాగము.

వచ్చెముచ్చటలూరహేచ్చుగప్రహ్లాదుడు- హేచ్చుగసఖులువేంటహే
చ్చరింపుచుగొల్వగా|| వ|| ౧|| పచ్చాలవజ్రాలమణులు-భాసీల్లకంకణములు
నిచ్చరింబిల్లిగ| హస్తనీరజములుకోభిల్ల||వ|| ౨|| ఘల్లుఘల్లుమనికాళ్లగజ్జెలందె
లుమ్రొయసల్లలితమైనమధురసములాల-పలకల||వ|| ౩|| భానురమైనగ
రుడాద్రహనునకమ్రొక్కుచుదరహసముపెంపొంద | జడదొల్లానుడైతండ్రి
సన్నిధికి||వ||౪||

ప్రహ్లాదునివచనము- దరువు- అట తాళము.

శ్రీనివాసునిసేవించరయ్యావోజనులార! శ్రీనివాసునిసేవించరయ్యా |
మానసమువహరిధ్యానంబునునే | మమునశోయబాహుమానముగల్గును| శ్రీ||
౧||మానతముగమదిపూజజెసి| మదకామకోధములుమాసి| మదనునవేరుజేసే
పూనిభక్తజనపోషకుడైహరి| గానమచ్చుఘనమునందును ||శ్రీ|| ౨|| మించి
నభక్తిసేవార్థగ్గాంచివర్చునిమది నెంచి| ఘనమైనమేలుగాంచి| పంచవాయు
వులునట్టిదుష్టప్రపంచమాగక మునపట్టుబడక|| శ్రీ|| ౩|| కరుణాసముద్రుడై
యున్నగంభీరముగను | సరసిజానననివేట-గన్నపరమపురుషుడిలపరంధా
ముడగుగరుడగిరికునికరుణగలుగుటకు||శ్రీ||౪||

అజీవోచోపుదారిసాహేబు! ఆమారేరాజాకసేవాకుం| తుమారేబేటా
ప్రహ్లాద!అయకరకుంబాలోజీకట్టికా | ఆరెకట్టికా | ఆమచేదానవేంద్రా||
సన్నిధానైచిజాపూరే| తుముచేలంకాకుమారకంఠిరవ ప్రహ్లాదఅలాఅహే
మోహునిసాంగరెకరేకట్టికా| ఆడాకట్టికొ| నావందవాతెకాదానవేంద్రవ
కడేశొల్లుట్టువాడా||అడాకట్టికా||

యలకట్టికా నంమంతందె యాదంతాదానవేంద్రనసన్నిధానాకా-
హూడి నన్నికుమారకంఠిరవ నాదంతా ప్రహ్లాదనుటంబు యత్థానంతహే

శ్రీకృష్ణకా వివరావోరికృష్ణకవాదా మాతంద్రైవదానవేంద్రుని సన్నిధౌ
సమువహకులు నిశుమారుండైన ప్రహ్లాదుండు వచ్చివాడని చెప్పరావోరిక
కృష్ణకాటలాగే బెప్పేవయ్యస్వామి ప్రహ్లాదా॥ కృష్ణకవానివచనము.

అహోస్వామి దానవేంద్రా॥ నిమద్దుకుమారుండైన ప్రహ్లాదుండు
వచ్చివాడయ్యస్వామి దానవేంద్రా॥ హిరణ్యశివునివచనము.

క॥ రా రాదనుజశిఖావణి॥ రా రాచిహ్నరిబాలరాశీలా॥ రా రా ముద్దుల
గుబురలు॥ రా రా ప్రహ్లాదతనయ రా రా విజయ॥ ప్రహ్లాదునివచనము.

క॥ వచ్చితిమీసన్నిధికిం॥ హెచ్చుగ నునిల్వనంపనేమి నేపంబో॥ ముచ్చ
టలూరగ రాక॥ హెచ్చుగ శలవియ్యవయ్య శేషినిసాధా॥

వ॥ ననుపిలుపించిన కార్యార్థ ముమో శలవియ్యవయ్య దానవేంద్రా॥
హిరణ్యశివునివచనము.

శ్లో॥ విద్యానామనరసస్వరూపమధికం విద్యున్నటు ప్రంధనం విద్యాభూ
గకరీమశస్సుభకరీవిద్యాగురూచాంగురుః॥ విద్యాబంధుజనివిచేశగమనేలి
ద్యాపరాశేవతావిద్యారాజమస్త్రాజ్యతేనసాధనం విద్యావినోదవశం॥

క॥ చదవనివాడజ్ఞుండగు॥ చదివినపదస్వవేదచతురతగల్గుక॥ సదవ
గవలయును జనలకు॥ జదివించెదవార్యులార్ద్రచదువుముకంద్రే॥

వ॥ చదువకునేమి త్యాగ మైతిలిపించివాను చదువుకోగాక మారా॥
ప్రహ్లాదునివచనము- అలాగెదవుకొనేనంశ్చాగానవేంద్రా॥

హిరణ్యశివునివచ॥ క॥ విన రాకృష్ణకవాదా॥ పెనుమీన్దగ శుక్ర॥ పెనుపిలుచుక రా
రా॥ సునముగవనప్రహ్లాదుని॥ చనుజదువగప్రేమసేవ॥ చతురత మెరయక॥

వ॥ ఓరికృష్ణకవాదామంబులుండైన ప్రహ్లాదునికేదవుచేప్పింపవలెను
వందనుజకులమునకు ఆచార్యుడైనటువంటిశుక్రాచార్యులవారిని పిలుచుక రా
రావోరికృష్ణకవాదా॥ అలాగేపిలుచుక బెప్పేవయ్యస్వామి.

శుక్రాచార్యులువచ్చుట చదువుకుంధుజుకలి॥ అదితాశము॥

శుక్రాచార్యులు॥ చ్చిరి॥ వేడుకమీర॥ శుక్రాచార్యులువచ్చిరి॥ శుక్రాచా
ర్యులువచ్చేవికమనుగంనుజబ॥ శేష్వరునిజున్నధికేళమి॥ ౧॥ మెండుగురు
ద్రాక్షులుమెడనిండవేసియు॥ దండకమండలమధిరియించిరివిచే॥ శుక్రా॥ ౨॥
హేక్షగముమీరభూతి ధిరింపించివక్షిణ॥ కిరములజపసరము గడగి నెన్నుచు
క్షేపిం॥ శు॥ ౩॥ భద్రులై శిష్యులు పారములుజయవ॥ గరుడాదివాసునిజదామ
నిజదివింప॥ శుక్రా॥ ౩॥

వ॥ వివరావోరికృష్ణకవాదా నేనువచ్చినరాకట దానవేంద్రుతో బె
ప్పరావోరికృష్ణకవాదా॥ అలాగే బెప్పేవయ్యశుక్రాచార్యులవారు.

కట్టికవానివచనము || అహోహామీదానవేంద్రాదనజకలాచార్యుండైనను
క్రాచార్యులువచ్చినారయ్యాదానవేంద్రా. హిరణ్యకశిపునివచనము,
యదుకులకాంభోజి-దర్శ-రూపకం.

వందనము గుహవరేశ్వరైత్యజన బృందపాలనశరణ్యైవంద||
వందనము మందహాసేందు వమసుందరానంద మాఖకంద్యపదద్వంద్యకుక్రా
చార్య|| వందనం-శరణుశరణయ్యాహామీ.

శుక్రాచార్యులవారు - శుక్రాచార్యులవచనము.

ఉచ్చిష్టాధరతేహింస రాష్ట్రేగనివారణం | తత్ఫలంకార్యసిద్ధిం
వంచాంగభలము త్రయం||

అద్యోదయమూర్తాండ మండలీదయా దుపరిచాంద్రమానేన ఈ
శ్వరనామసంఘా అపాదబంగంబుభవారం గంభీరీయలుఅరుద్రానక్షత్రం రజ
ఘడియలు గౌలవాకరణం గిఘడియలు యాదినమందు త్యాజంపూజ్యం
యైత్యైర్ద్రుదేవునివంశుద్ధివక్కాగవున్నది - నన్నుపిలుపించినకార్యార్థమేమి
శలవిషయపయ్యాదానవేంద్రా|| హిరణ్యకశిపునివచనము.

శా|| అంధప్రక్రియనుండువాడుబలుకండస్తత్వతాక్రియా గ్రంథంబిందుక
లేమమగుగురుత్వేకార్యుచిత్తుల్లనో | బంధుత్వాన్యులుమాకుపెద్దలుమమకొ
వాటించియిబాలకుక | గ్రంథంబుల్చదవించినికకళం గాతేసిరక్షింపరే||

వ | కావు బన్నమోహిరణ్యకశ్యపా యస్థిధనునేవాక్యమను
వానికే ఆదయందు వుపదేశించి మంత్రితనయలసనాపారులుగానివిసి యీ
బాలుని నీతిహాశలుని జేయమని ద్రష్టాదునొప్పగించి తోడుకొనిపోంజనినం
బోయెనంత|| శుక్రనందనుండుశక్రవేరినందనునెట్లనియె.

తేకార్యనివచనము||గీ||అన్నప్రహేళికాదనిశుఖులందరిభ్రమ | చదువుకొం
దురుసేవునుచదువవలయు | చదువువచ్చినవారలుసరసమతులు | నదువురా
కున్ననగురుశభలలోన||

వ|| యెతన్నిమిత్తాభకమైచదువుకొందువురావయ్యాఅన్నప్రహేళికా||
ప్రహేళికాదనివచనము||అలాగేనదువుకొనేనియ్యాఅచార్యులవారు.

అచార్యులవచనము.

చీకటికట్టికవాదామీరందరుమ్మడేసునిప్రాథకనశాయంబ్రావోరి||

కట్టికవానివచనం | అలాగేగజేసునిప్రాథకనజేసేయ్యాఅచార్యులవారు||

అచార్యులవచనము|| శ్లో|| శుక్లాంబరధరింవిష్టుం శశివణకంచక్రము
హింసప్రన్నవదనంధ్యామేత్సర్వవిఘ్నానశాంతయే||

కట్టికవానివచనము || అలాగేగజేసునిప్రాథకనజేసేయ్యాఅచార్యులవారు||

ఆచార్యులవచనము || వినరావోరికట్టికవాడా మీరందరున్న ఓన్న
మోహిరణ్యకశ్యపాయసిద్ధంసమఅనివాసిచదవంజావోరి||
కట్టికవానివచనము|| ఆలాగేవదివీతిమయ్యఆచార్యులవారు||

ఆచార్యులవచనము.

ప్రహ్లాదుడుయేమివానినాడోవిచారించరావోరికట్టికవాడా.

కట్టికవానివచనము|| స్వామీప్రహ్లాదా నివుయేమివాసి నావోస
వవయ్యాస్వామీప్రహ్లాదా.

ప్రహ్లాదునివచనము అగజాననపద్మాకంఠజాననమహానిశం | అనేక
దంతంభక్తానామేకదంతముపాస్త్రమే||

ఆలాగేగంపతిపార్థసజ్జేస్తీనయ్యఆచార్యులవారు - (ఆచార్యులవచనము)

వ్రాలువాయమనంగను వ్రాయవలయు - వ్రాలువజ్రాలుమేలువరాలు-
శ్రీదాలుశరసాలుమణులవరాలుకవుల- నేలు- శ్రీబాలుబాలును శ్రీలువ్రాలు
ప్రహ్లాదునివచనము.

ఆలాగేఓన్నమేనారాయణా దీనదయాళో భక్తపాలనాభవరోగ
వైద్యానారాయణాఅనిచదివినానయ్యాస్వామి||

ఆచార్యులవచనము-అట్లనతగదుఅట్లనతగదు | ఓన్నమోహిరణ్యకశ్యపా-
యసిద్ధంఅనిపలకవోయిప్రహ్లాదా|| (ప్రహ్లాదునివచనము)

ఆలాగుననే గజవరదాఖిలగజవరదా| గంగజనకా| దీనదయాళోగ
గనవణక| నగరాజమందిరా| పరమపురుషా||శ్రీమదఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండ
నాయకా| శ్రీనివాసా| నమోనారాయణాయనివాసిచదివినానయ్యఆచా-
ర్యులవారు|| ఆచార్యులవచనము-ద్విపద||

బాలుడాప్రహ్లాదభయమింతలేక| వ్రాలువ్రాయమటన్నవ్రాయవునీవు-నే
ప్రలుకవాక్యంబునీకలరాదు- నివువెరోకపలుకనేలపలెదవు-కోభయభక్తి
గలిగిభూపతిమెచ్చునటుల నయముగాచదువుకొనయగుసాంద్రా||

ఇఓన్నమోహిరణ్యకశ్యపాయసిద్ధమనిపలకవోయిప్రహ్లాదా||

ప్రహ్లాదునివచనము || ఆలాగుననేదీనదయాళోభక్తపాలనా||శ్రీమన్నారా-
యణా | అనేదేకానియితరనామంబు పలెదీదేదయ్యఆచార్యులవారు ||

హిరణ్యకశిపుని వచనము.

వోరికట్టికవాడా యాసమయంబున ఆచార్యులసహితంబుగా ప్రహ్లాదుని
పిలుచుకరారావోరికట్టికవాడా|కట్టికవానివచనము.

అలాగేపిలుచుకనివచ్చెనయ్యాదానవేంద్రా.

అచార్యులుప్రహ్లాదసహితముగారాజసన్నధికతెంచిన||

హిరణ్యకశిపునివచనము.

క॥ అన్నప్రహేళికనివును! సన్నతముగనిన్నివాళ్లుచరివినవదువే! దన్ను
పద్యంబొకటాటిప్రస్తుగనిరిగింపవన్నభావముతెలియక॥

ప॥ వినరావోరికుమారసివుచదివినగ్రంథంబులలోన నొకపద్యంబుజెప్పి
దానితాత్పర్యమునామనస్సుకు తెలిశేటట్లుచెప్పరాఅర్చకా॥

ప్రహేళికనివచనము॥ యేలలశరీరదారులకునిల్లక చీకటినుండి పలం । ద్రె
ళ్ళగదిరుజేమనమతిభామణంబునఖిన్నులై ప్ర । వతికల్లకసర్పమున్నతనిదీవ్యక
ళామయమంచువిష్టునం । దుల్లముజేర్చితారదవినుండుట పేలునికావ రాగ్రణి॥

ప॥ వినవయ్యాదానవేంద్రా । సర్వవిష్టుమయంజగతులనునిమిత్తంబున
ప్రకస్తంబుగా । చిత్తంబుహరిపరాయణత్తంబుచేయుటయు త్రమంబుని తెలిపి
సదివితినయ్యాదానవేంద్రా॥ హిరణ్యకశిపునివచనము.

కా॥ నాకుంజాడగజోద్యమయ్యెడిగదా । నాతండ్రియీబుద్ధిదా । నీకుం
బోషలదోచెనోషరులుదుర్బుత్తుల్ పరింపించిరో । యేకాంతంబునభార్గవుల్బు
లికిరోయీదానవశ్రేణికిక । వైకుంఠండు గృతాపరాధుడతనిక వణికం
పనీకేటికిక॥

వినరావోరికుమారావైకుంఠండునేవాడు । మనకులవైరివారినిబాగడమ
నియెవ్వరుజెప్పినారో! చెప్పరావోరిఅర్చకా॥ ప్రహేళికనివచనము.

క॥ తననాగ్భూషలసర్పముకై శ్రవణముకై దానత్వముకై వందవార్చ
నముల్ సేవయినాత్మలోనెరుకయుకై సంతకానలుజింతనం । బులునీదొమ్మిది
భక్తిహర్షములసర్వాత్మక హరికై నమ్మి । జ్ఞానదైయుండుట భద్రమంధ
తతులకై సత్యంబుదైతోత్రమా॥

ప॥ వినవయ్యాస్వామి దానవేంద్రా యీతొమ్మిదిభక్తిహర్షములచేనా
రాయణుని సేవించినానయ్యాదానవేంద్రా॥ హిరణ్యకశిపునివచనము.

ప॥ యీవిభంజుకొడుకునుడువులుచేవులకుములుకుల । క్రియనాదవినపెద
వులుదడవుడువదరిపడి గురుసుతునిగనుంగొని యీదుష్టకథలెవ్వరు భోధించి
రనిన నాచార్యుండుదానవేంద్రుణ్ణియె॥ ఆచార్యులవచనము॥

క॥ నీపాపనిజదివించెద । నీపాదములూనయింకనిపుణతతోడకై గోపింతు
ముదండింతుముగోపింపకుమయ్యదనుజకుంజరవింటే॥

ప॥ వినవయ్యాదానవేంద్రానీకొమారునిలెన్నగాశిష్యించివిద్యజేష్టుతాత్ప
ర్యామనిపుకొపింపవలదయ్యాదానవేంద్రా॥ ఆచార్యులవచనము.

క॥ యేమోయీప్రహేళికా । మామానముచూరగొన్నగమర్యాదానా! వే
మూరుమేముబలిచిన నామమేనచింపవయ్యనయగుణసాంద్రా॥

జ॥ విసవయ్యాప్రహ్లాదామీరిండ్రిదగ్గరమీకులవైరిస్తుత్తిచుకారణంబు
నమీశండ్రికికోపంబువచ్చునుయికనై నా ఓన్నమోహిర॥ యకస్యపాయసిద్ధుఁడని
పల్కావయ్యాప్రహ్లాదా॥ ప్రహ్లాదునివచనము

అలాగుననే యిందీరా మహోహరా వైడుంతవాసా నాగాయిదొ
దీనదయాలో అని సదివేదేశాని యితరవాసులు బల్కొచి లేదయ్యా ఆ
చార్యులవారు॥ ఆచార్యులవచనము॥

పంశమేలరయింతప్రహ్లాదసింహు॥ సంశయనలెన్నుదువుకోరాద॥
దండింపదలచిదుదానకశ్యరుడు॥ పుండరీకాక్షాపాగదంకవలదు॥ వేదకా
శ్రుముదకాపేరిండుదాడు॥ కోదండమునవేసికొట్టెదనిజము॥

జ॥ ఎవరావారిఅరకా ఓన్నమోహిరన్యోన్యసాయ సిద్ధులదదీ
విలేనేనరి లేనట్టులయితే కోదండము వెనేసేనిజనుని తెలియఁబల్కొయ్యా
ప్రహ్లాదా॥ ప్రహ్లాదునివచనము.

అలాగుననేఓన్నమోహిరన్యోన్యసాయదయాలో నాభక్తసాలచాన
మోహరాణ్డొయని దదివేదేశాని యితరవాసులు బల్కొచి లేదయ్యా ఆ
చార్యులవారు॥ ఆచార్యులవచనము॥

ఎవరావారికట్టికాదా ప్రహ్లాదుని కోదండమునవేసికొట్టెదవారి॥
కట్టికవానివచనము॥ అలాగేవేళయిన్నావైచార్యులవారు॥
ప్రహ్లాదునివచనము॥ చరువు- టింగ్గవగాళిరాగము-అటకాళము.

దాసానవాసునిదండింపదాచిరి॥ వాసుదేవా॥ నన్నుభాసురముగనివే
పాలింపవలెనయ్యవాసుదేవా॥ ౧॥ దాననేద్రునిసన్నిధానముఁజేసిచివా
సుదేవా - బూరిహింసలసేయిలులైచేళుకుదువాసుదేవా॥ ౨॥ తొడలుబు
గ్గలుగిల్లినడికకోలచేవాసుదేవా - నన్నువాసునిజగొట్టిరియు - ములపె
గవాసుదేవా॥ ౩॥ కోదండముననన్నుగొట్టుచుపేరిరివాసుదేవా - బిడకు
వోదదండపాలనవాసుదేవా॥ ౪॥ అండవవాదనిఅపహ్వాంధకవాసు వా
కనకకుండలాబరదావోహిరగ్రాహిదేర్చువాసుదేవా॥ ౫॥ యుగకార్యముచే
చూచిదులమునగువాసుదేవా - గరుడాద్రివాసుండులే గానీగరుకులేమి
వాసుదేవా॥ ౬॥ ఆచార్యులవచనము॥ అనినకోదండముఁజేసికొట్టెద
యై॥ డి॥ త్రిపుకుగన్నహంసముదీక్షాములైనప్రహ్లాదకాళముక॥ దివ్యను
శక్తునెడునున్నదైత్యులకేణునిమోలవేమిమొ॥ శాస్త్రివారిగామరితెప్ప
మన్నవిరోధికాశ్రమము॥ త్రిపుకు - న్నదుభువనపువరిలేకధార్మకలముక॥

ఆచార్యులుప్రహ్లాదునిదానచేంద్రనిసన్నిధికిఁజేచ్చుట.
అనిబుజ్జగించిదానచేంద్రనిసన్నిధానముకుందోడైచ్చి

సీ! తమగతునకుమాధనానుచితనసుధామాధుర్యమునమేనుమరచు
వాని నంభోజగర్భాదులభ్యసంపగలేనికారితో కైపుభావమైనవాని! మాతృ
గర్భముజొచ్చి నున్నదిమొదలుగా జిత్రమోహ్యమైన శేర్పూవాని నంకించితన
లానంబింపఁ జేయు శ్రీవిష్ణునిఁబోసికొనికలగవాని! విషయకార్యబుద్ధివి
వేకకామి! తా నొకఁడయితఁ బట్టించువాని! శమ్యబుధులకవంభావ్యుజ్జీరిగు
రుడు! ముందరికి దొచ్చెదండ్రీక్రీమియగుచునుచు! ఆచార్యులవచనము.

క॥ శిక్షించువాఁడగుటకు! పక్షులులులునినీతిపారగుడయ్యెడ్ర
యోవంశాధీశ్వర! విక్షింపు నీహుళులను! బలముక॥

చ॥ విసవయ్యాదానవేంద్రామినుజురునిశిక్షించి విద్యుత్తుశెప్పినాను
మరేవిరాంఁ వంశ్యాదానవేంద్రా! పీఠాధిపతి! వచనము.

కా॥ వోడ్చి బయ్యెడిరంభకాలచరిగెం శోచించినోమేమిసం! వే
దాంశంబులు జెప్పినోగు! పురేపంట బయ్యెంచెరో! వివాహారమెరుంగ
గోరెంభవజ్జిహ్వాతాస్త్రంబులో! పద్యంబొకటిజెప్పినాభిముగతాత్మ
ర్థంబుఘోషించును॥

చ॥ విశరావోగిమనూరాయిస్థిరీనమలమస్థిరీనివిన! దువులోగానొక
వంశంబుజెప్పి దానితాపగర్భంబుల మనస్సుకు తెలిశేటట్లుదెప్పురా డింభకా
పాపముల నాటకము.

క॥ చదివించిరంభకామలమస్థిరీ! చదివిరంభకామలమస్థిరీ! తాస్త్రంబు
లనే! దవని విగ్రహపురకంబు! మధులలోమలకామెల్లద విసంధి॥

సీ! కలులాటనగ్ని ముకరములుకరములు త్రినాథావతీంబుజిహ్వజి
హ్వ! శురేంద్రకామచు మూర్తికామచుమూర్తికామచు! శేషకాయిత్రీమూర్తికా
మచిరము! విష్ణుకాక కలమదీలువినులు! ధుస్తరిపగిననగుమమనము!
భగవంతుడవలగొనుచును! చతురముల పురుషోత్తమనిరునిబుద్ధిబుద్ధి! శివదేవు
నిచితింనుగనమొసినము! చక్రగోస్తునిబ్రకటి! చతురదానవము! కింభినిధవు
జెప్పెడిగురుడుగురుడు! తండ్రీశరుశేరుము! యెడిగండ్రీశండ్రీ॥

సీ! కుజాపనకుగానికాయంబుకాయమే పవనగుంభితమకాభక్తి
గాక! వైకుంఠవాగదావక్త్రంబువక్త్ర! మేధమధునిధ్వనితోటిధకగాక!
జారిపూజనములేనిసూక్ష్మరంబు! స్తవతరుకాభిమతదర్శిగాక! కమలేశు
జూపికన్నులుకన్నులే కనకుడగజాలరంభిములుగాక! చకిచింతలేలబుద్ధు
బుద్ధుమేతరశసలిలుచ్చుదంబుగాక! విష్ణుభక్తిలేనివిధుండువిధుడే!
పాదయోగముతోటిపశుపుగాక॥

చ॥ విసవయ్యాదానవేంద్రాధిపతిరావరలలురేణువుకావ్యస్థాన

రజంగ మాదులయందున్న సర్వవిష్టుతుడం జగత్తనియెడవాక్యంబులుపె
దాంతంబుమొదలైన దివ్యకథలయందు మొర బెట్టుచున్నదిగావున నెల్లవారికి
నిశ్చయమైనదియగుచున్నదియనినదివి నానయ్యాదానవేంద్రా||

ప|| అనినదానవేంద్రుడు బాలునివలలోకించియిట్లునియె||

హీర శివునివచనం|| క|| ఒజ్జలుచెప్పనియామతి! మజ్జాతుడవైననీకుమరియె
వ్వరిచే! నిజాతమయ్యెనాతక! తజ్జనులంబేరుకొనుముతగనామోలక||

ప|| నినరాడింభ కాఱిదువ్వకథలుయెవ్వరుబోదించినారో బెప్పరా
చనినతండ్రీప్రహ్లాదుండెట్లునియె|| ప్రహ్లాదునివచనము.

ఉ|| అచ్చుత్రుచీకటింబడిగృహవ్రతులైవివడుప్రవత్తులై | చచ్చుచుబు
ట్టుచుండురలజర్మితవర్జిణులైనవారికిక | శిశ్చరపుట్టునేపరులుజెప్పినవైననీ
జేచ్చవైననేమిచ్చినవైనగానలకునేగినవైనహరిప్రబోధముల్||

ప || వినవయ్యాదానవేంద్రా|| శ్రీమన్నారాయణంజేగతియనినాస్వ
యంకృతంనుంచినదిగానేగాని మరియెవ్వరు జెప్పలేదయ్యాదానవేంద్రా||

అనినబాలునివచనంబులుకలకలతోరంబులై తోచినఆచార్యులంజూచిదాన
వేంద్రుండెట్లునియె|| హీరశివునివచనము.

శా|| పటుతరసితిశాస్త్రబయవారగుజెనెదననిచుబాలు | వట్టుగొని
పోయివానికీననహాములైన విరోధిశాస్త్రము | ల్లటికలజెప్పినాడిపుట్టుగు
ప్రవదుండవటంచునంబులిం | కటకటబాంహాహృతినిగాక యధాధికపు
బాంహాణుండవే||

ప || వినరయ్యఆచార్యులవారుయూ బాలునికాలునిజేసెదమనిచెప్పిపిలు
చుకపోయి వీనికికొరగానిదువ్వకథలు బోధించిరేమయ్యాఆచార్యులవారు ||

ఆచార్యులవచనము.

క|| మిత్రులమువ్రురోహితులము! బాత్రులమేమదియుగాక భాగవతుల
ముని! వ్రుతునినీటువలెనేయగ! కత్రులమేదైశ్యజలధిచంద్రునియె||

ప|| వినవయ్యాదానవేంద్రా|| పితుడుత్రులముభారోహితులముభాగవ
తులలోత్రులనిపించుకొన్నవారము ఇట్లా కూడాకములు చేసేమామామిద
మీరుకోపించవలదయ్యాదానవేంద్రా|| ద్విపదముఖారోరాగము.

అంతకుత్రుండుతానతివేగమునను | సంతసంబునసానసంధ్యలుదీర్చ |
కంఠంబుననప్పడుదలచి | వింతగానటుమెచ్చివిభ్యాతలయివ | మంత్రినం
దనులారమనరాజుపేరు | భ్రాంతిగాజడుపుడిభయభక్తిగలిగి | యనిచెప్పి
య్యుతానాలయంబునకుజరియెనున్నాదిజపకృత్యములకు||

ప|| వినరావోరిప్రహ్లాదు || ననుజపకృత్యములదీర్చుకొనికనున్నాను

మీరు ఓసనమోహిరణ్యకశ్యపాయనిద్దశని చదువుకొంటూవుండడా ఓరి శిష్యులారా॥ శిష్యులవచనము.

అలాగేపోయిరండయ్యాస్వామీచార్యులవారు.

క॥ అటలకుడున్నరంమని । పాటించినశాటనుతులు భాషించినవోం పాటకులేంద్రకుమారుడు । పాటవములవారిజీరిప్రజ్ఞాన్వితుడై॥

ఉ॥ బాలకులారరండుమనప్రాయపుబాలురుగొందరుర్విష్టై । గూలుట గంటిరేగురుడుకూరుడనర్థవయింబునన్దు । దుశ్శీలతనర్థకల్పనముజెప్పెడిగ్రాహ్యముగాదుశాస్త్రము । తృతేరుగిందన్నినినమీకునిరంతరభద్రమయ్యెడిక॥

వ॥ వినరొయి తంములారా మీకునిరంతరమున్ను భద్రముగావుండే టటువంటిబోధచేస్తున్నాను రాండ్రోయికంములారా॥

అనినబాలులిట్లనిరి॥

బాలులవచనము॥

క॥ త్సంద్రులమగుదునునాలుగు । సముద్రంబులనడుమగల్గుములోకజనో । పవ్రముజెయుచునకుక । భద్రధీభగుమేలువివృప్రాప్తంబగునే॥

వ॥ వినవోయియన్నా యాదభిసముద్ర మధ్యంబున ననేకగోభూసురహేంబులుజేసి త్సంద్రజన్ములనుకు మనకట్టిసద్విద్యకలిగేక్రమంబెట్లనోజెప్పవోయివన్నాప్రహ్లాదా॥ ప్రహ్లాదునివచనము.

వ॥ సమిదుసకలజన్మంబులుయెందునుభూతాచరణకారణంబైనమానుషజన్మంబుదుర్లభంబందు బురుషత్వంబు దుర్లభంబదియు శతవక్షాపరిమితంబైన జీవితకాలంబు నియతంబైయుండునందు సకమంధకార బంధురంబై రాత్రి రూపంబుననిద్రా దివ్యవహారంబులని రర్థకంబైజను జిక్కినపంచాశద్వత్సరంబుల బాల్యకౌమారకైశోర వయోవిశేషంబులచేత బట్టువడి దురవగాహంబులైన కామక్రోధలోభ మోహాదు మత్సరంబులను పాశంబులగట్టుబడివిడిచిసమర్థుండుగాక ప్రాణంబులకంటే మధురాయమానయైన కృష్ణకులలోనై భృత్యతనూరణీకమణుల బ్రాణహానియైన సంగీకరించి పరాహర్థంబుల సర్థిపుచురస్యసంభోగ చాతుర్యసాందర్య విశేషంబుల ధైర్యవల్లి వకావిప్రతంబులైన కవంబులను మహనీయమంజుల మధురాలాపంబులు గల్లి శీవశుభ్రనశిశువులను శుత్రయోరూపధన్యులగు కన్యలనువినయివివేకవిద్యాలంకారులయిన కుమారనుకావిత ఫలప్రదాతయగు భారతలను మమత్వప్రేమ దైన్యజనకులయిన జనినిజనకులను సకలసాజన్వసింధువులైన బంధువులముఠాకనక వస్తువాహన సుందరంబులయిన మందీరంబులను మకరంబులయిన విశుభృత్యసికరంబులను వంశపరంపరాయ తంబులయిన విత్తంబుల వజీకంపలేక సంసారంబు నిజింపను పాయంబుగానక తింటువర్గంబున నిర్గమద్వారకూ

స్వంబును మండింబుజేరి జిక్కుపడివేడలేడి పాటవంబుగా దగులువడుకిట
కంబుజంపంబునగృహస్థుండుస్వయం కృతకమకబద్ధుండయి శిశ్నోదరాదిసు
ఖంబులబ్రచుతుండై నిజకుటుంబపోషణ పారవశ్యంబున విరక్తిమార్గంబుచెలి
యనేరక స్వకిష్యులరకిష్యు భిన్నభావంబును సంధకారంబునం బ్రవేశించుం
గావున గౌమారసమయంబునను నీభాగరిష్టుండయి పరమభాగవతధర్మకంబు
సుష్టింపపలయు దుఃఖంబులువారిభీతంబులుగాక జేకురుభంగిని సుఖంమగా
లానుసారంబులైలబ్ధంబులగుం గావున వృధాప్రయాసంబుననాయుర్వ్యయం
బుసేయందగదు హరిభజనంబున మోక్షంబునిధించు విష్ణుండు సర్వభూతం
బులకు నీశ్వరుండు ప్రియండు ముముక్షుండగు దేహిని దేహవ సౌలపర్యం
తంబు నారాయణవరణారవింద సేవనంబు కర్తవ్యంబోయితంములారా॥

సీ॥ కంటిలేమనవారు ఘనులుగృహస్థులై విధులైగైకొన్న వెలితన
ము । భద్రార్థులైయుండి పాయరుసంసార పద్ధతిసూరకపట్టువడరి కలయో
నులందెల్లగర్వాద్యసథల పురుషుండుదేహియైపుట్టుచుండు । దన్నెరుంగడు
కర్మతంప్రకడకడపట ముట్టుడుభవతమలకునైన । దీనశుభము లేదుదివ్య
క్షీర్తియలేదు । జగతిపుట్టిపుట్టివచ్చివచ్చి । పొరలనేలమనకుపుట్టినీ చావనీ
త్రోవవెడకికొనుటొద్దుబుద్ధి॥

వ॥ అనినబాలకులిట్లనిరి॥

బాలకులవచనము॥

క॥ సేవింతుమునిన్నెప్పుడుభావంతుమురాజవనుచుబహుమానము
లం । గావింతుముతెలియమునీ । కీర్తితమకప్రకాశమేక్రియగలిగె॥

వ॥ ఓస్వామిప్రహ్లాదా నీవేధౌరవని యహర్నిశాదులయందు నెడ
ఘాయకయంటిమిగదా మాకు తెలియకుండా యీమహాతత్వము నీకేలాగు
నప్రాప్తంబాయనోచెప్పవన్నాప్రహ్లాదా॥

ప్రహ్లాదునివచనము- ద్విపద- ఆనందబ్రైవిరాగము.

వీనరయ్యసఖులారవిశదంబుగాను - వనజాసననుగూర్చివైరులగెల్వ
తపమాచరింపమాతం దోహోగాంచి - కుడతుండైజంభారిగురురభసమునమా
పురిగొల్లాడిమానగరుజొచ్చి । పాపమనకఘనవివేచయైన । మాతల్లిచె
రగొనిమఖిపుండుబోవ । భూతేశవునినుడిగొనగవారదుడు । ఆమాగజ
మనవచ్చినాకునీషించి । ఈ నీశ్వరకందుకోసరము । తెచ్చినాడవువి
మనీషితరమున । సచ్చరిత్రుండయిన పర్యుడున్నాడు । అనిచెరివిడిపించియా
పతివ్రతను । తనమాత్రమంబునతగడుంచియేమ । గర్భంబులోనండుగామా
నివరుడు । నిర్భరమైనట్టినిశ్చలతత్వ । మావతిచ్చెనునాకుసంభవంబాయె ।
మానినియగుదేహితెల్లియరచె । నటించుమాతండ్రియజునిదేవరము । ఘట

కుడైగొకడుసంభ్రామమున | మమువెంటబెట్టుకమాపురిబోచ్చె | కమని
య్యముగపూర్వకధయిట్టిదనిన||

వ|| వినరయ్యతంములారా మాతంగడియైనదానవేంద్రుండుదిగ్విజ
యంబుకొరకు బ్రహ్మశూరగుచ్చి తపస్సుజేసేసిమిత్రమై యమరాక్షింబోయె
నాసమయంబున దేవేంద్రుండు దండెత్తివచ్చి మాపట్టణమెల్లకొల్ల బెట్టిమాత
ల్లియైచనుసినను చేరగానిబోయెవట్టిసమయంబున నారిదుండకైలాసమను
చియైతెంచి మాతల్లిచెరవిడిపించి తనయాశ్రమంబునకు దోటొగిపోయివు
త్రిగాభావించు కొనియండ నప్పుడేమగర్వంబులోనుండకా నాకుపరతత్వ
మార్గంబుబోధించెనదియెల్ల నాకనుభవంబయ్యె మాతల్లియుమానని యగు
టజేయరచెనంతనజనిచే వరంబునొంది మాతంగడియైతెంచి కడుసంభ్రామం
బునవెంటబెట్టుకొని మాపురింజేరె నిదిమాపూర్వవృత్తాంతంబునుడు||

క|| గురువులుతమకునులోబడు | తెరవులుజెప్పెదరువిష్ణువక్త్రపదవి
శీక | డెరువులుజెప్పెరుచీకటి | బరువులుబెట్టుగ నేనబాలకులారా||

క|| తెండెల్లవు ప్రకంబుల నిండాచార్యునకుమరలనేకతమునకుకార
ణవిశేషముజెప్పెదపొండొల్లనివారుకమక పుంజముపాలై||

వ|| వినరోయితంములారా ఆచార్యులుచెప్పినదోమలవీనజికంచం
డి ఆచార్యులిచ్చిన పుస్తకాలవె నీకుగనేయండి ఇంకా మీకువిశేషముజెప్పె
నురాండి రానివారుపాపపుంజములపాలైపోండోయితంములారా||

క|| అడుదముమనముహరికధ | బాడుదమేప్రాప్తువిష్ణుభద్రయశంబుల్
వీడుదముదనుజసంగతి | గూడుదముముకుందభక్తకోటికన్మాటిక||

వ|| ఆసమయంబునకుక్రాచార్యులేతేరచాలకులుతమతువు ప్రకాలవె
నక్తువేసియాక్షేపణచేయగాచార్యుండు రాజసన్నిధి కేతెంచియిట్లునియె||

ఆచార్యులవచనము.

శా|| రక్షోబాలుర నెల్లనీకొడుకు జేరంజీరిగాననా | శిక్షోమాగమ
లెల్లకల్లలనియాక్షేపించితానందరిక మోక్షోయిత్తులజేసినాడు మనకుంమో
సంబువాటిల్లినదక్షత్వంబున చక్కజెయవలయుక దైతేయవంశాగ్రణి||

వ || వినవయ్యాదానవేంద్రానీకొమారుడు మేముజెప్పినపాఠంబులని
నజికంచి మేమిచ్చినపుస్తకాలవెనకుగవేసి ఆక్షేపణజెసెను నేపోయినచ్చె
దనివేవిచారించుకోవయ్యాదానవేంద్రా||

వ|| అనిచెప్పికుక్రాచార్యుడేగిన యనంతరంబునః శ్రీమంజూచిహి
రణ్యకశ్యపుండిల్లనియె|| పార్యకశిపునిజనము.

శా|| ఆచార్యోక్తముయానిబాలురుకుమోక్షకైబుట్టెదనీగ మాచాల

త్వముజూపి విష్ణుసహితకవణించి మద్వైత్యవం । శాచారంబులునీరుజెసితి
విమూఢాత్మాకులదోహని । స్మితుజంతుటమేలు జంపి కులమున్నిదోహ
ముజెనెడె॥ వ॥ వినరాడింభకా ఆచార్యోక్తమయిన చదువువినజెంచి
బ్రహ్మహితములయినవిష్ణుకథలచాలరకు పన్యసింపిమతులగురువులైన శుక్రా
బాహ్యులనాజ్ఞేపణజెన్తివేమిరాయర్చకా॥

ప్రహ్లాదునివచనము- ద్వీపద- అనందభైరవి-

దానవరాజేంద్రదైవయోగమున- హాసీగల్గునెము క్షికిరమైన విష్ణు
నామము సేవింపనసురులయందు- కామరూపులుమహాకలిమానిసులు- దుష్ట
చైవలకలదోహిలాత్తములు- శిష్టహింసితలువిశిష్టవజ్జీతులు - కావునదా
నవకంఠీరవేంద్రా- నేనానిదులుకడ్డులెల్లమరచితిని - హరిభక్తికంఠేనుయతి
శయంబయిన- తెరగెద్దిముక్తి క్రిధీరాగ్రగణ్యా॥

వ॥ వినవయ్యదానవేంద్రా రక్షోబాలురకెల్ల మోక్షయోక్తులుపదే
శంచెన్తివని మందలి స్థిరిగావునదానవులు మహాకలిరాత్తులువారి బుద్ధులుచె
లిచినందునసార్థకమేమి పరమపావునుండయిన శ్రీహరినమ్మివాడను యితర
నామంబులనేనుడుచనయ్యదానవేంద్రా॥

హిరణ్యకశిపునివచనము- దర్శు- మద్యమాకతి- ఆదితాళం-

వైరివీడువైరివీడు వైఖరమితగానేడు పౌరుషమున వీనిమెడమైననిల్చి
దోబ్బరయ్యా॥ వై॥ నేడునామాటకు బతులువీడుయెదురు తిరిగేమాటలాడ
చున్నాడువీని నేనూడవైజంపరయ్యా॥ వై॥ కోనవాడయినగరుడాద్రీవాసుని
కిచాలాతనుదానుడయివేలుచున్నాడు - దైత్యకులనడతవిడిచి॥ వై॥

వ॥ వినరావారికట్టికవాడామాడుడయిన ప్రహ్లాదునిచెతనాపేరుదివిం
చుచదవకపోతే మనహజారంమీద నెక్కించి ద్రొచ్చించిచంపరావారి॥

కట్టికవానివచనము-ఆలాగే దొబ్బేనయ్యదానవేంద్రా-

గీ॥ దానవేంద్రుండితదయలేకనియడ॥ కోపదించినన్నగోనుడువేగ
మేడమీదనుంచి మేడినిపయిద్రొబ్బు॥ మినుచుపల్లెకదమహానుభావా॥

వ॥ వినవయ్యప్రహ్లాదా దానవేంద్రుడుమాజారంమేడనుంచి ద్రొబ్బు
నునిసెలవిచ్చినాడుపోదామురావన్నాప్రహ్లాదా॥

ప్రహ్లాదునివచనము-ఆలాగేపోదామురావారికట్టికవాడా-

దరువుశంకరాభంగం-ఆదితాళము-

హరిహరిహారాయా అచ్యుతానందగోవింద - కరుణతోనన్నుర
క్షించుకంజాతదళలోచనా॥ హ॥ నీపాదపంకజములునేప్రార్థు సేవింతుమిగు
లనేపాపములకును నేను తాపననుందారశౌరి॥ హ॥ నేడువాడుదనుజేంద్రు

చుజూడనైగన్ను పెద్దమేడమిదనుయెక్కించి మేదినిదయిద్రొబ్బమనెను॥హ॥
 నీవెదిక్కు యితరమయినదేవములను దలచనొల్లవా వనమూటకవి నన్నుచే
 పట్టిదయిచూడుకొరి॥ హ॥ మిందహాసవదవారవింద యరమునిబృందపంద్యమా
 నసేంద్రిలానందాశ్రముతుందా॥ హ॥ నిందజెందవలదుముకుందగతుకగరుడా
 ద్రిమందిరసచ్చిదానందయిందీవనయనా॥హ॥౬॥ (ద్విపద ముఖారి)

శ్రీరమణిలోలశృంగారహార-నీరదజవలనైత్రనిమిళల గాత్రశక్తిచాలదు
 నాకుకాశ్వితములైన॥ ముక్తిమాగకములిచ్చిముదమునబోవుమీపీతినుఖిమూ
 లనెనొల్లదేవ - పక్షింద్రవాహనపన్నగశయన-దేవజగన్నాథదేవేంద్రవంద్య
 పావనగరుడాద్రిపాలశ్రీలోల॥

హరేనమోనారాయణాభక్తపాలనాభవరోగవైద్యా.

దరువు పున్నాగకరాళి- ఆదితాళము.

సామినన్నకరుణజూడరా - సద్గుణసాంద్రాసామినన్నకరుణజూడ
 రా॥హ॥ సామినన్నకరుణజూడుయేమియెరుగనివాడను॥ వు॥ నిన్నేనెరనంవి
 నారనీరజలోచనమాని పన్నగశయనయాపన్నశరణ్యకన్నతండి॥ క్రోధింబెక
 న్నదికొవ్వరున్నరు॥ సా॥ చింతితఫలదాయకనిగమాంతసంచారజగదంత
 రాత్తకాది మధ్యాంతర నితనిన్నెంతురాయావేళయింతింతనిచూడకనా॥
 సా॥వాసుదేవవరదుడుని వాసాకేశ వగరుడాద్రివానవైకుంఠవాస వాసవ
 పోషమాసతీమందనమనమంజులభావనా॥సా॥౮॥

క॥ కూరుండైదనుజేంద్రుడు । గీరతననుమేడనుంచిదిద్రొబ్బుచు॥
 గంభీరతపనీకినద్రొబ్బిరి॥ కారుడ్యంబుధివినన్నుగావుభరితి॥

శ్లో॥ విష్ణుశంకెజగన్మాతశంఖవణకమహితతేత్రనేకరత్నసమిధూతే
 భూమదెవనమోస్తుతే॥ వ॥ విష్ణుశక్తివైజగజ్జనినవైయనేకరత్నములతోగూ
 డుకొన్నట్టియాభూదెవనీకునమసురించెదనమ్మా నాశ్రమనివారింప వమ్మ
 యనిప్రహ్లాదుండువేడుచుండ నాతనిరక్షింపభూదెవియేతెంచెనెట్లనిన॥ భూ
 దెవివచ్చుట॥ దరువు-మధ్యమావతి గాగము- ఆదితాళము.

వచ్చెనుభూదేవివైఖరిమీరా । ముచ్చటప్రహ్లాదుబోచెమోదముతో
 డుతను॥ వ॥ బంగారుసాంములుబెట్టిపట్టుచీరమొలగట్టిమరంగైసరవికెదొడి
 గిరిహానిమించుకాంతితోడ॥వ॥ ౨॥ సకలజనులుప్రొంగిచూడసామజయనము
 తోడ॥ప్రకటమైనవేణికటిపైభానురముగతూగియాడ॥వ॥ ౩॥ వరసుందరమై
 నగరుడాద్రిమందిరుని సద్భక్తునియందు చాలాకరుణగల్గిన మందహాసముఖ
 ముతోడ॥వ॥౪॥ వ॥ ఇట్లేతెంచిప్రహ్లాదునింగించుభూదేవియెట్లనియె॥

భూదేవివచనము-ద్వీపద.

భాగవతాత్మకపావనదళంబు । భోగింద్రయవతారబుధపరివార । బా
లుదాప్రహ్లాదపరగంగనిన్ను పాలింశవచ్చితిభయపడవలదు । వాలాదుము
గశ్రీనివాసునిగొల్వ । నేలగల్గుభయమెవ్వరికైన । జలముబేరుకరీచేయాసా
మజాధిపుని । చాలబాధించినసమయంబునందు కడుదస్యికిరరాజుకంజాత్తు
బొగడ । దెడుమకరినిజంపిచెన్నుగాకరిని । తక్షిణశౌరియా రాక్షసుల్ సేయు ।
శిక్షలనీ కేలసిద్ధించుభయము॥

వ॥ వినవయ్యానీవు పరమభాగవతశిఖామణి ఆదిశేషావతారుండవు
కావుననిన్ను రక్షించెనిమిత్తమై యిందువచ్చినాను నీవుభయపడలదువపూ
ర్వంబున గజేంద్రునిమకరినిపొంపింప గరుణించి యాక్షణంబుననేలెంచిమక
రింజంపి గజేంద్రుం గాంచినట్టి శ్రీమన్నారాయణమూర్తినిను రక్షించునయ్యా
పరమభాగవతశిఖామణి॥ ప్రహ్లాదునివచనము.

దర్శనపు-ఆదితాళము-శుద్ధకాంబోజేరాగము.

తల్లిభూదేవినిదయశోడబ్రతికితిని పూల్లాబ్జదళలోచన పూజాదండదసి
భాస్య॥ ౧॥ పొడువ మేడనుంచువుడమిమిదికితొబ్బకడగి మహాపరాక్రమడ
యిరాబ్రహ్మజేతల్లి॥ ౨॥ రక్కసుల రేడుమకురవెంతయులేక కక్కరించిన
న్నుగక్కరినదోసెనుతల్లి॥ ౩॥ గరుడాద్రివాసునికారుణ్యమునవచ్చికరము
మట్టినన్నుగారవిచితివేటర॥ తల్లి॥ ౪॥

క॥ యెల్లజగంబులకునుమరితల్లివి గానుండు గానదయతోనన్నుక॥ మొల్ల
ముగట్రోచితివిసరియెల్లాసముతోడనీవునునకిజనుమీ ॥ వ॥ వినవంమాభూ
దేవినిదయారసముజేతసుబ్రతికితినివింకనిచ్చటనుంటే విశేషముగానుండదునీ
వుపోయిరావంమాతల్లి॥ భూమిదేవివచనము. దర్శనాదచామక్రియ ఆది॥

పోయివచ్చేదవయ్యపుణ్యశరీరమానికేయ- భక్తాశిసహాయ-ప్రహ్లాదసేను॥
కంజాతభవనత సతకామవిధేయ మంజుభావణమహిమలన్నేశకృష్ణమే॥ పో
దానవేంద్రుడు సేయుసీనహింసలునిన్నుపూనిసోకపువోతిభవనవందిత ।
పోయి ॥ భద్రమయినట్టిగరుడాద్రివాసుని- నిజముద్రధరించినసముద్రగంధీర
సేను॥ పోయి॥

గీ॥ పోయివచ్చేదప్రహ్లాదభువనమోద । భక్తవరదునిబొగడెడుపావనలకు
హింసలెల్లనుసుఖములూహేమవర్ణ । చాలదయనుంచుగుంధామసత్యకామ॥

వ॥ వినవయ్యాప్రహ్లాదానీవుపరమభాగవతశిఖామణి యాదిశేషావతా
రుండవు దానవులుచెసిన హింసలుజందకుండా శ్రీమన్నారాయణమూర్తిని
మొర్రక్షించునయ్యాపరమభాగవతశిఖామణి॥

ప్రహ్లాదునివచనము- దర్శునిలాంబరి-ఆది.

భూదేవికరుణనుంచి- భువనమోహన బ్రతికెతికామితభక్తాశ్రితక్షకంజద
శాత్రు॥ భూ॥ లోక నాయకనుష్టోకపాక శాసనవందితానేక పావనశ్రీకాం
తానీలవరాచ్యుతానంతా॥ భూ॥ నీవెడికుగనిరసము చరితదేవాదిదేవా
సర్వేశ-పావనగరుడాదివాసపాలితకేశా॥

వ॥ ఇట్లుపారినంతింపుచుప్రహ్లాదుండు వెలుంగుచుండంగాన్పికట్టికవాడు
హిరణ్యకశిపునకడకుంజనియిట్లునియె॥ కట్టికవానివచనము.

గీ॥ దనుజనాయకన్ముద్దుతెనయుడయినబాలుప్రహ్లాదుదోడొకనిభద్రమా
గనుమేడయొకీచిద్రోబ్బినమికుటటముగ॥ తేజరిలుచునున్నాడుదేవవైరి॥

వ॥ వినవయ్యదానవేంద్రానికుమారునిమేడమీదనెక్కించిద్రోబ్బించి నా
చావులేకుండాకోటిసూర్యప్రకాశముగా వెలుగుచున్నాడయ్యస్వామీ దాన
వేంద్రా॥ హిరణ్యకశిపునివచనము.

క॥ అహాయేమివిచిత్రము॥ సాహసబలాడుండుగానిశౌర్యుడుగానిబహు
మహిమకాడువినిక॥ నిహతముగావించుతురగునేనెరిగింతుక॥

క॥ మదకరినిదెచ్చియిప్పుడు॥ ముదమునప్రహ్లాదుబట్టిముందరబలమోప
దమునద్రోక్కించినమరికదలకనుజచ్చుకట్టికవాడా॥

వ॥ వినరాకట్టికవాడామూఢుడైనప్రహ్లాదునిదంపవలెనుజాగ్రతగా
మాంట్టికునిపిలుచుకరారావోరీ॥

అలాగేపిలుచుకవచ్చెరయ్యస్వామీదానవేంద్రా॥ మాపటిడువచ్చట॥

దరువు-అటతాళము- సంతవరాళి.

మావటిడువచ్చెను- మదాంధుడై- మావటిడువచ్చెను మావటిడువ
చ్చెనుంచినన్నెలవంద్రకావివస్త్రముజుట్టిరిధికోల్పుచుచు॥ మా॥ ౧॥ పొంకము
గామేనుకంకణములుమ్రోయవంకరయినమేల్లంకుశమునుబట్టి॥ మా॥ భక్త
పాలనభగవద్గౌరవనిలయుభక్తునిద్రోక్కింపభక్తేభమునుగొంచు॥ మా॥ ౩॥

దరువు-ఆదితాళము.

భల్లారేహించుతవాలే॥ అల్లాసాహేబుమేరోసలాం॥ దేఖాయిరా
జాసలాంహిరణ్యకశివసలాం॥ ౧॥ సాంగంజేగోష్టితుమచెబంగళారస్తా
వాలే॥ మంగళాంగేతవఘోషపాలకతుమచెసలాం॥ ౨॥ దిలీకశ్యపతనూ
జదివిజారిమర్ధిశీద॥ వాదినాలుకభువనంగళుఅర్ధివియరువోనిమగెసలాం॥ ౩॥
గరుడాదివాసునకుకడువైభీకరయూర్తివని॥ ఖ్యాతిబరగినసామీసలాం॥ ౪॥

వ॥ సలాంసలామయ్యస్వామీదానవేంద్రానమ్మపిలుపించినకార్యా
భకమేమోజెప్పువయ్యా॥ హిరణ్యకశిపునివచనము-ద్వైపద.

ఓరిమాష్టికవర్యయుద్ధండధైర్య । మీరల సేకులమితబలోత్తములు । న
కొల్వొననుచునాశక్రపుటకు । భీకరవృత్తిచేభిఃపుట్టించి । సురసిద్ధసాధ్యయ
త్సలనుదుబడచి । పరభయంతరుల ఎరిగినిమిరు । అక్షోపాణిబలమందుల
పు । సూక్ష్మగ్రహయ్యుండ వేచొప్పననైన । బాలుప్రహ్లాదుని భయనయంబు
ను । చాలగాఢదీవిందువిదవకయన్ను । బలమైననీదంతిపదమునగట్టి । చలన్
నద్రోకించిదంపరావోరీ॥ మాష్టికునివచనము.

అలాగేచంపేనయ్యాస్వామీదానవేంద్రా॥

దరువు- ఆదితాళము- రేగుప్తిరాగము

వినవయ్యాప్రహ్లాదా । వితరగుణవిబుధాహ్లాదా । దనుజేశ్వరీతోనాదా । నీక
తగదునుమిబ్బదుపాదా॥ వి॥౧॥ హటకసగనమధీరా । వరహటకమణిగణహ
రాకోటిమన్మధాకారా॥ దనుజకోటిశ్వరసుకుమార॥వి॥ ౨॥ పీలిచితెపటుకి
వదేలగంభీరజలధిగుణశీలవలదునుమిదిమేలావట్టివాడులేలవరచెవా ! ౩
౩॥ గరుడాద్రీశునీపుబలుఘనండవనుచుబలేళువు । పరమపావనయీతావు
విడిచిపదపదవయ్యాలేలేవు॥౪॥

ద్వీపద॥ దానవాగ్రణిముద్దుతనయప్రహ్లాద । పూనిజెప్పెదనుసద్భుద్ధి
మాగకంబు । వినవయ్యపన్నుగావినయప్రహ్లాద । ఘనుడైనహీరణ్యకశిపుని
బొగడు । పాలించుదనుజభూపాలుడునిన్ను । చాలదివ్యజ్ఞానసరణులువిడుపు
జలజాతదళనేత్రసద్భక్తపాక్రొక్కులదీపప్రహ్లాదగురుజరాహ్లాదా॥

ప్రహ్లాదునివచనము.

గీ॥ మావటికుడనీవు వేమారుబుద్ధి । మార్గముజెప్పదవునాకబద్ధమను
చు । నానుచేవునివణికంచునాడనేను । యితరనామంబుబలకనుయిదీనిజంబు॥

మావటిక-ప్రహ్లాదులసంవాదము॥ దరువు ఆదితాళము.

మా॥ యెంతజెప్పినవినవేలనాతోబల్పంతములాజేవు॥ ప్రహ్లాదా॥ ౧
ప్ర॥ ఓరి. పంతమాడుటని వెంతవాడవునా । చెంతకు రావారివెంతగ॥ ౨
మా॥ యింతహతమేలహీరణ్యకశిపునుతింతునంపేనిన్నవిడుతును॥ ౩
ప్ర॥ విడువకనన్నునీవేమిచెసేవురండగిమాష్టికుడాఘనముగ॥ ౪
మా॥ ఘనమేమియేనుగకాలనినుగట్టపుడమిదొక్కిరింతురావన్నుగ॥ ౫
ప్ర॥ పన్నుగనాపైనకరినదొక్కిరించినిన్నెజంపురకొరినిజముగ॥ ౬
మా॥ నిజముబద్ధమునేజూడవలయునుఘజగళయననిజాపుపొందుగ॥ ౭
ప్ర॥ పొందుగనేనుముకుందునిపాదారవింధములేసేవితురా॥ ౮
మా॥ సేవింపమాకుల్లాచారహితముగాదుఘనరునిపేరుబొగడురా॥ ౯
ప్ర॥ బొగడువంటేబుద్ధిపొందదునిట్టుళ్లగనతగవుజెప్పరాదుగా॥ ౧౦

మాతగద...టివానిన్ను దండించిన పనుదిగులుగల్గి బ్రతుకు స్థిరముగా || ౧౧

ప్రదిగులేమిరాదు మకతినన్న పాలింపఖగలైల చాధువికరుడారా || ౧౨

గీ॥ మమకతంబిదిరానన్నదోసమనక । మత్తకరీకాలిగట్టిన మదమణిం
తు । మాడునినుబోచువాడెవడాడు నేడు । దనుజకులహీనప్రహ్లాదధరణిలోన ||

వ॥ వినరావోరిప్రహ్లాదానన్నదు మకతయింటివై నాచింతలేదు నాచు
దపుటేనుగకాలికి కట్టించిదొకిస్తూవున్నాను నిన్నురక్షించే రక్షకుడెవడో
గూడరావోరిప్రహ్లాదా || ప్రహ్లాదునివచనము-

శ్లో॥ శ్రీమత్పంకజలోచనంశుభకరంసీతాంకుబింబాననం । గౌరీకామ
రవందితంరిపుహరంకారుణ్యసింధుహరిం । లక్ష్మీకృత-మలారుణం గిరిధరం
లావణ్యభక్తావనం । వ॥ దేహంఖగ రాజ్యశైలనిలయంవై కుంఠవానంసదా ||

వ॥ మాచేదీనదయాళో భక్తపాలన నారాయణాయనుచు నాకరి
దంతంబుల బట్టిన కరిషృధివిప్రైవ్రాతెనంత కట్టికవాడు హిరణ్యకశిపుని సమీ
పంబున కేగియిట్లనియె || కట్టికవానివచనము ||

గీ॥ దానవాగ్రణీమనమదంతినేడు । ధరణిపైగూలెనికనేమి తగవుగల
దు । బాలుప్రహ్లాదుదండింపజాలుమాట । ఆనకియొసంగుమికవేరెనడురవైరి ||

వ॥ వినవయ్యా దానవేంద్రదా మనమదపుటేనుగను ప్రహ్లాదుడుచంపె
సునికనేమి సేయవలెనో సెలవియ్యవయ్యా దానవేంద్రదా ||

హిరణ్యకశిపునివచనము.

వినరావోరి కట్టికవాడా యీసమయంబున ప్రహ్లాదుని మందరాజ్
లంమీద నెక్కించిద్రోబ్బరావోతికట్టికవాతా ||

క॥ యిందరువినుడియికమీ । రందరుగుమగుడియట్లహాసముతోడకొ
పొందుగమనప్రహ్లాదుని మందరిరిమీదనుంచిద్రోబ్బరయ్యా ||

వ॥ అనిన దానవేంద్రదా జ్ఞాపించినవారలెల్ల బాలుండైన ప్రహ్లాదుని
మందరిరికిం దోడొగ్గనిబాయెడు వాతకవిని స్ఫూర్తిమీర నుశీలాదేవివచ్చె
డువిధంబెట్లనిన || నుశీలాదేవివచ్చుట ద్వీపద-యదుకులకాంభోజి-

శ్రీకరంబుగ సాంబశిపునిదలంచి । ప్రాకటభక్తితో పారన్నీబాగడీ సు
పూర్ణాచంద్రునిసమమైనమోము । యింపు గాభూతిరేఖేర్పడదీర్చి । కుంకు
మాక్షతలబలూరమరుగాదేటి । పొంకమాపాపటపొసగంగదీర్చి । శిరమున
మితేందు శేషధూషణము । లరుదుగాశోభిల్లునహీనమమైన । జడకట్టినీమమైన
చిందులుద్రోకగ । కడుచేడకశబ్దంపు గబ్బిగుబ్బలకు । హావకమిచ్చినరితి
హాట్టకమిళిత । వరహణీధూషణావిళులుశోభిల్ల । కరములరత్నకంకణములు
లగ । హరిమధ్యమునదామలమరికెమీర । పదమునగజ్జలు పలుమారుమోయె

కదసినభీమణులకామనీయముగను | తనుగొల్పి రాగనుదనుశేఖరజైన | కనకకళ్య
పునిదగ్గిరకువేగమున - పసిబూనిప్రహ్లాదు పాలించుచుదెవ | యనిపలుకాచును
సుశీలాదేవివచ్చె || బరువు- ఆదితాళము.

యిందుమీయిందుమోయిందుమలాలా. యిందుమీయిందుమోయిందుమలాలా

నాందుమీహేమకళ్యపునియింతినైనదాననే వోకొండులారా || ౧
కోరెమీరదితికిపెద్దకోడలైనదాననే వోకొండులారా || ౨
శీలులైనవారిలో సుశీలాయందురెనాపేరు కొండులారా || ౩
కన్యలారాప్రహ్లాదునికన్నతల్లినుమనేవోకొండులారా || ౪
గరువాద్రివాసునిసఖులకరుణకల్గినదాననేవోకొండులారా || ౫

దరువు-ఆదితాళం-శంకరాభరణము.

భుభిభుభిరేభుభిరేభాదాసని - అభికులసిభవేణిహంసగమనవచ్చె || భ ||
భుకుకుముక్కరబెట్టి బెళుకుసొంములుబెట్టి యభిమిచెబడలనుసభలోకివచ్చిని
లచె || భ || ౧ || అభికులవేణిఅంబుజపాణి బలమైనహీరణ్యకళ్యపునిరాణవచ్చె ||
భ || ౩ || అండుమలేలేటి అనురునినుతుడువై కుంతవాసునికోరి చదువుటవిని || భ
సుశీలాదేవివచనము-ద్విపద-మాళవిరాగము.

ఓరాక్షసేశ్వరవోప్రాణనాథ | వోరాజరాజేంద్ర వోదయాసాంద్ర
నీపాదపద్మంబునెరసంమిదాను | నాపట్లకరుణించినామన్వివినుము | కరుణా
పయోనిధీకమనీయరూపనిరుపమమాద్యుత సైగనిమకలగాత్ర | దనుజకులాధి
శతరణిసంకాశ | కనకకళ్యపనన్నుకరుణించుమిపుడు ||

ఓప్రాణనాథా- ఓదయాసీధే పరమపురుషా ఓదానవేంద్రా

హీరణ్యకళ్యపునివచనము.

క || ఓలలనానీచిటికియేలకనేతెంచినావుహీతమతితోడక | బాలక
దేలియగబలకాచె | దాళించలహంసపద్మవళాపీ ||

వ || వినవేవోప్రాణనాయకి యెందునిమిత్యాధక మిచటికివచ్చినావు
సవిస్తారముగాజెప్పచే || సుశీల హీరణ్యకళ్యపునిసంవాదము-

దరువు-ఆదితాళం-హంసేనురాగము.

సు || దానవేశ్వరనేడుదయతోడనామనవిమానసముననుదుమకురీవ
మీర || హీ || మకురీవపనులకుమిక్కిలిరమణింతు వెక్కిరిమైతేను వేధింతునె
డరిగితిగిను || యెదురెవ్వరిలనికునిజముగదైల్లేంద్ర ముదమునటోపుమిముద్దు
తనయునీ || ౩ || హీ || ముద్దుతనయుడయితే ముదితరొసగ్రుని తద్దయువేడునే
ప్రేమవలంబు || ౪ || హీ || ప్రేమచేరవుదలచెనచువాని శౌర్యులజులైం
దింపవలగునా || ౫ || హీ || తగదటివాధీసున తనయుమనిజమైన పగవానివో

గడితెమనవాడా||౬||ను|| పగవాడొటకువాడే పాటిసియెదుట తేగటాడవల
దింకధివిక్రముని హీ|| ౭|| విక్రమమునవాని వేధింపదలతునే శుక్రాచార్యుల
మాటజులైనజేసెనే|| ౮|| ను|| చులైనజేసినసుద్దులుకాదినుంచినపిరియంత
హారముపాలింపవలయు|| ౯|| హీ|| వలననొప్పుకొరిగినఁ బిరించి నాపేదలల
కుండినవానిప్రాణముదీతు|| ౧౦|| ను|| ప్రాణముదీసి తేపల్కునాబాలుడుఅద
రించిచెప్పింపరాదా|| ౧౧|| హీ|| చెప్పించేటందుకుశక్యముగాదింకదండించే
టందుకుదయిర్యవంతుండె||౧౨|| (హీర్యకశిలినీవచనము,

వ|| వివేచోప్రాణనాయకి నీయద్భుతనయ్యుండైన ప్రహ్లాదునిచేతనా
పేరుచాచించు చదవకపోతే తస్మాత్తీయచేసినదెప్పవేప్రాణనాయకి||
సుశీలాదేవివచనము. ఆలాగేదెప్పినయ్యాదానవే||౬||దా||

క|| వాసభియవినయేపుడుకొ నాసంతుప్రహ్లాదువిలుదనయగుణశీ
లుకాభాసురముగరంమనదం|హాసమ భీనీలవేణియంబుజపాణి||

వ|| వివేచోగభీతి నాముద్దుకుమారకంఠీరవుండయినప్రహ్లాదుడు
యెందున్నాడోతోడుకరావెనభీమణి|| (గభివచనము
ఆలాగేతోడుకవచ్చేనంమాతల్లి-సుశీలా||

క|| రావయ్యాప్రహ్లాదా|వవేగసుశీలకడకు వెడుకలలరకా|గోవిందను
తసంభావిత|పావననుతదక్రవణపావనమూతి||

వ|| వినవయ్యాప్రహ్లాదామితల్లియైనసుశీలా దేవినిన్నుజాక్రతగాతో
డుకొసరంచునెనుపోదాము రావన్నా-ప్రహ్లాదా|| ప్రహ్లాదునివచనము

వ|| ఆలాగేపోదాము రావంమాసభీమణి||

గీ|| శరణంమమాయించుశక్రానిరాణి | శరణంమననుగన్నసౌందర
కాలిఘరణిలోవెలసినదనుజునికొండు| శరణునీకుసుశీలశరణంమశరణ||

వందనంమాతల్లి వందనంమాసుశీల వరగుశీలా వందనంమద
యానిదె వందనమునురేంద్రుకొండువందనంమా||

వ|| పదివేలవందనములంమాతల్లిసుశీలా||

సుశీలాదేవివచనము.

క||వర్ధిలువర్ధిలుబాలా| వర్ధిలువర్ధిలుచాలవరగుశీలా | వర్ధిలువర్ధిలు
మారులా| వధివనప్రహ్లాదతనయవర్ధిలవయ్యా||

పుత్రపౌత్రాభివృద్ధి గాచిరాయువు గావర్ధిలురాకుమారా||.

ప్రహ్లాదునివచనము.

క||పసిబూసియిందువచ్చిన | పసియేమో దెచ్చివర్ధిమబంగరుబొందు
తనయాదెల్పెవనినుమనదనుజేంద్రుశక్తికాబొగడుశద్దయవేదక||

సుశీలా దేవివచనము,

జ॥ వినరావోరికుమారామీతండ్రియైనదానవొద్రుసీంబొగడినన్నర
క్షీంచరావోరి॥ ప్రహ్లాదునివచనము.

అలొగున్ననే దీనదయాళోభ క్తపాలన - శ్రీమన్నారాయణాక్షరిచ
దివినానంమాసుశీలా॥

సుశీలా దేవివచనము-

అట్లనివదువద్దు రాకుమారా.

ప్రహ్లాదునివచనము-శార్దూలము-దరువు-రేగుప్తిరాగము

అంమాశ్రీహరిపాదపద్మముల సేవానందులెవ్వారికై । పేర్నింపెరొ
కనామచింతన మతిప్రీతిపరి-పింతురే । తంముకదాము నుశించుటెందుగల
దేతశ్శబ్దలెవ్వారు । లేరంమాహానీలసాగరుడంమా । కలుషముతొలగునమ్మా
యీపలుకనిజనుంమా । పంపినవెడలసంమతిమీరనిజంబుకొరిచరణములుగొ
ల్పసుఖంములుగల్గుగదా॥ సుశీలా దేవివచనము.

వోరిముద్దుకుమార నావచనముల్ నుత్సాహతంపింటివా ధీరుండైన
హీరణ్యకశిపునీం దీవించి రక్షించురా మేరంమీరుట భావ్యమా వలదురా
మేలించి నామాటకైకోర కోటిమన్నధాకారా కాంచనశైలధీరా నవమో
హనశృంగారా శరనిధిగుంభీర దనుజపరీవారదయార సమూహవేడుకలు మీర
శుభముకైకోరా॥ ప్రహ్లాదునివచనము.

అంమానీపదమానతధ్యముగ నాయాంతర్యక్షప్రాంతముకై । సంమో
దంబునవక్రిచిఃతననుధాసారంబుతోరంబుగా । నెంమిక్రగోలగమాననెన్ని
వగలకనివేతబోధించివా సంమతముగప్రేమగుంపనీకిగో మొక్కేనంమా
మొంమాటికిఁ దంతుజల్లనంమరాదుభవంముపొంముపొసొంమునిజంముగనమ్మ
తముగప్రేమగుండు॥ సుశీలా దేవివచనము.

బౌరాయెరుకుమారుదావినుప్రహ్లాదాభ్యరక్షికులా । చార్దూలారగ
సేయగదగదు రాసభ్యుల్లసీం నెంతురా । శౌరింగోరుటమానురాదనుజరా
బృశ్రీప్రభావంబు కైకోరామాటకశైలధీరా । నన్దుకొలంకాదా సుందరాతీ
తాకారా । హరకీర్తికలగువారిపదవి వెమారుగోరినివారిమతముచేకోరా
మాటకశైలధీరా॥ ప్రహ్లాదునివచనము.

యేలానన్నీటసారెసారెకునుదైత్యాధిశునామంబేబల్ । మేలంచుట
లెంబుంపుమీయనిన నామీద గటాక్షించినా । బాలించెపరమాత్మగొల్పెదను
నీపాదంబుపైయినను । శ్రీలాసొందర్కణులహాటకవణదేలా । సన్నని
సూళిల । భూషితవైశమీద । నుజ్జహాపాలునిగొల్పవిశాలసుఖములనుచా
లగొనుముసుశీలా॥ సుశీలా దేవివచనము-ద్విపద.

యేలరా ప్రహ్లాద యిటువంటి జలము నీకేలరా బాటడా యీ జలమున
ద్వైత ప్రహ్లాద పనిచాల బుద్ధినిపుండు । శత్రులనామంబు సాధించబడ్డు తండ్రి
మాటబునీవు దాటుదో భువిని పుండరీకాక్షుఁ యాగడంగవడ్డు । కటకటా అగ
కాట్లుకన్నులజూడ । నిటువలెనాటము చెల్లించగవడ్డు । మూనము గానండును
వధినికేల । దానచే ద్రునిమాటతగనంమినుండువు । కానివానితో నింతకై ప్రి
యంబేల । నేనుచెప్పినబుద్ధినిమదినుంచు॥

వ॥ విన రావోరికుమారా సంతోషకరంచేత దానవేంద్రునికీర్తికాబోగ
జరాకుమారా॥ ప్రహ్లాదునివచనము॥

సీ॥ అంబురోవినము నీకడియెల్ల నేలనేనంమితి నఖిలాంజనాధునేను ।
శుక్రగురువులునన్ను సొంపు గాజవివిధ చక్రహస్తుపేరు చదివినాడపరనామ
మేనన్నుపటియించున గానం స్థీరము గాహరియనిచదివినాను । తండ్రినన్ను
విలచితనపేరుచదువుచునకుండలాభరణునిగోరినాను । యాలనేవట్టిభ్రమలు
నీకేలనండు । చాల గాళిహరినిగోరిచదివినాను । చిన్నవాడనినీవు చింతింపవలవ
దంరమణనన్నేలునారాయణుండు॥

సుశిలాదేవివచనము కంచాధాళులచేగుప్తిరాగము
భట్టిం చితండివలదని । డిట్టతనంబునసంవిష్టుదేవుడటంకుక । వట్టిభ్రమలెల్లబు
ట్టెను । కట్టానానోముఖముగదరాకుమారానివలబుద్ధిజలవదేరా । మదిమ
దినుండిదూర్భదమున । రాజ్యసంపదలకుదూరమైనదలవయ్యయ్యోగదరా॥

ప్రహ్లాదునివచనము.

జననీశ్రీహరిపదయుగ । వనజంబులునంమికోలుచువారికిరాజ్యంబును
తుచ్చసంఖ్యమైటికి । పనికొదవనియుక్తులిట్టుపలకకమేలాయూరకెనాతో
వాదనికేల । జలజభావదనిజరలికునైనా తెలియగరానట్టిదేవునిచలగ
పలగగమేలా సుశిలాదేవివచనము.

మాతృతనంపప్రహ్లాదండ । శత్రులనామంబునిపుసాధించకుమిధాత్రిని
పేటికివలములు । పుత్రుడనామాటవెంపెపుగ్యముగలుగు నీకునురాజ్యచిన్న
తగల్గు । చిన్నవాడనినేనుయెన్నోవ్రతములుజేసికన్నతండ్రినియన్న బుద్ధులు
వీంపెపుగ్యమెగలుగు॥ ప్రహ్లాదునివచనము.

అంబురోవిననామాటలు యింమహిభువనములనెల్ల నేలినదేవుక
హ్లాదాదులుగొల్తురు । నంమినవాండ్లనుబోధిదనారాయణుండైశినారి
నామసారాయణుడైనారదమునిగురుబుత్తీరాధిపయినకో యున్నవారికో
రెల్లదేవునునారాయణుడే॥ సుశిలాదేవివచనము.

క॥ గురుకుకాచార్యులవా । రెరుగించినచదువు చేప్పవినకనునపుకాని

తతముగఁగూరముము । హరియనివడివేదనకుఁజూపితమొయ్యన్నా । హరియ
 నాదీహితముగాదన్నా నెవరుగ నికరిడిగిన్నుచదువుచునగ వనజాత్మకనుపేద
 పూహించివదివేడిఁజూపితమొయ్యన్నా॥ ప్రహేళికనివచనము-

క॥ యోగగడిగురువులువారొక । రకరసుపేదవనినన్నవాఁడొకనితి
 గాఁచి యోగహరియనివదివితే । గ్రహకునిమోక్షంబులిచ్చుగదవంచువినవెచా
 మడిచిత్తసింఁచుకొనివెనతతము శ్రీహరిధ్యానముచేసితే ॥ కతులైనముక్తిపా
 వమలనుజేసుగదవంచువినవె॥ సునీలాదేవవచనము.

క॥ చాలానేనినునంటయుంటిగదరా పంతంబుచేసేవురా । చాలాపి
 వకుండుచులగుమన శ్రీస్వామినిపటంపంగనీకేల । ఆతనితోవాదేలజెప్పినవి
 జువేలా । హటుచుజేయమేలామేలిమిగాభువిసేలుదువనగను అబద్ధగఁబుని
 న్నుకోరియుంటిమిచేలాఅతనివాదుయేలా॥

ప్రహేళికనివచనము॥ ద్వీపరాధకం-రేకుప్తిరాగము॥

తల్లిసివింకేమితగవుజెప్పినను । మొల్లముగావెందుమోహనగాఁగి । రా
 త్రసేందునిపేరువానివడివినను । మోక్షములేంచుచుదితిరోదెలిసికైవల్య
 పంఘడముగావలసి । పదునాల్గుభువనముల్పొదింఁచెనదియునిపదములి-పా-డ
 గాబట్టిసేమితునేమిదిత॥ సునీలాదేవవచనము.

తనయుడప్రహేళికద యింతలేక । పనిబూనిరామాటపొటించకేల
 మి-అరుదైనయట్టిద్యోజ్ఞానములను । పరికించుటకజాలపనిబూనినీవుచారెకు
 నాతోడనాటిబలేవు । నెవరింతయునులేక గొనకొనినీవు । మనవాలకించవును
 దివింఁచుకైచా'పనిబూ'నివు॥

కరమొప్పుచుద్వజునతస్యాధిక చి ॥ రశక్తి మొప్పించివరముచేకొం
 టిరుపమచునైలన్నపూనినగ । పరగగనేకంటి భాసురముగను । సదిభి
 మనోల్లాసునిగాను । వానిగగఁబడవాసునిసఖునివిలాసముచేదరహాసముఁ
 జున్నుభాసురముగను-

క॥ ఎంబోవోరికునూరా ఓచ్చమోహరణ్యోశ్యపాయ సిద్ధానివా
 పేదదవకాకుచాగా॥ ప్రహేళికనివచనము.

క॥ అలాగేఓచ్చమోహరాయకాయనిపలేదాదెకాని యితరనామం
 బుపలేదిలేదంచూసునీలా॥

సునీలాదేవవచనము ద్వీపద॥ మూరుపరాగము-

శివకల్యాణంబునుస్థిరముగాగల్గి ॥ నయముగాయాలాగునడిపిందగు
 నంద దుష్టులబాహుసేయకుమి- జడనశీలకాతప్రహేళిక-అతఁడుజెప్పి
 నమాటఅతిగడవకేపును - మతిగల్గియెంచుమీనహిలోనతండ్రి- నేనుపలికిన

హాటవిడకుమిపుడు-అతడుజంపెనంబెహరియేమిచేను॥

సుశీలా-ప్రహ్లాదులసంవాదము-దరువు-అదితాశము-

సు॥ యాలరాప్రహ్లాదబాల! శీలమైనదైత్యకల! శీలమువిడువకురా
 యా॥౧॥ప్ర॥ శీలమువిడువనేతల్లి! నీలమేనుశ్యామనీకు! భార్యలీలలుమేలుగా॥
 అ॥న్నకుఁడికిరుంమిదా! పన్నుగామికిండ్రినామం! పల్కనన్నరక్షింతు
 రా॥ప్ర॥౩॥నమ్మబోమవాడుభక్తాపన్నరక్షకువాని! సన్నునింపవేన్ను
 గా॥౩॥సుతల్లితండ్రిమాటమిర! పల్లవాధరభావ్యనూపాపమొకటెగాక
 ము॥౧॥ప్ర॥ నామతల్లితండ్రులెవరులోకనాయకుడైనసల్వోకుడేకరిగాకను॥
 ౬॥సుపుత్రుడనియిన్నాళ్లును! గోత్రమెరిగివర్ధిశేసె! పాత్రడినుచును
 టిమి॥౧॥ప్ర॥ నీపుత్రుడెవ్వడిలను! పాకటంబుగట్టిభ్రాతులెయూరకెయ్య
 జ్జవె॥౧॥ అయ్యయ్యోనిన్నోహీ నీపుత్రుడెవ్వనినపు నీకువేరియెక్కడగ
 లైరా॥౧॥ ప్ర॥ నేనువెన్నెతెనేమిప్రేమిరగరుడగిరిధామునకుబంటునే॥
 సు॥లాదేవివచనము-

వ॥ వినరావోరికుమారానామాటలువిని ఓన్నమోహిరజ్యోకశ్యపా
 యోగిద్దమనిపల్కరావోరికుమారా॥ ప్రహ్లాదునివచనము-

క॥తల్లినిగరికిజనుమిపుల్లమరంజిల్లవైత్యుడగ్రతననుయే! వల్లనుమ్మతి
 గావించునొపుల్లాబ్జసఖాక్షిసరమపురుషుండక॥

వ॥వినవంమాతల్లిసుశీలా ఓన్నమోనారాయణాయనిపల్కేదేకాని
 యుతరనామంబులుపల్కేదిలేదంచూ నీవగరికిపోయిరావంచూసుశీలా॥

వ॥ అనినసుశీలాదేవి దానవేంద్రుని సన్నిధానుబుడేరి యిట్లునయ్యె
 సుశీలాదేవివచనము-

దరువు అదితాశము-వంతువరాళి-

పా॥నాధాపాలించుకుగుణాడవికోముసేయక - నాప్రేమా
 భపాలించు - శూలికృపనుమనదాలుడైవెలసిన చాలవానియెడనెదయచ్చ
 దయ్యడై॥పా॥౧॥ చూడగనువేరివాడయియన్నాడు వెడిచూపులవానివేద
 నేయక॥పా॥౩॥ నయముగగరుదాద్రినాధుని సఖుతోడెదయజూడునిడయ
 జూడకవా॥పా॥౪॥

వ॥ వివరయ్యాదానవేంద్రాప్రహ్లాదుమచూడగావేరివాడయినాడు
 వీరిసంక్షుంసేయవయ్యాస్పామి॥ వ॥ అనిననాహిరజ్యోకశిశ్రుండిట్లునయె -
 హిరజ్యోకశిశ్రువచనము-

ద్విపద॥ యాలనేకారకుయెలనాగనీవు! బాల్మీప్రహ్లాదునిపాలించు
 మనుచు! వారంబునిపువల్కేపువాడు॥ గోమలియెవ్వరికొడుకునీకలమన

తనయండయి తెనునమాటవిసక | గొనకొనినకులగొట్టు నేవాడు | వానిజ్ఞా
నికింతవాంఛయేమిటికి | మానుమియబలయేమాగఁముననైవ | పుపవాసముల
బెట్టియురుశక్తిగొట్టిచపలాక్షివానినేజంతుటనిజము॥

వ॥ వినవెవోభామాలలామా ప్రహ్లాదుని సకలమాయోపాయముల
చేతనున్నచపలదెసిద్ధముమికనగరికిపోవే॥

అనిపల్కినసుసీలాదేవిమందిరంబు కేతెంచుచునిట్లనియె॥

సుసీలాదేవివచనము దర్శుచున్నాగఁఆది-

అయ్యయ్యోచంద్రశేఖరా | ఆచాలునిమిద చాలానెయ్యముహరహ
రియింకయినలేక | నిజరా రాతిబల్లి నేడు నయ్యయ్యో॥ ౧॥ సుతుడునినేయి
న్నాల్గుచువినుత్సహించియుంటి॥ నయ్యయ్యో॥ ౨॥ నిమోహపాదైత్యునినంబు
యికామఁము నెఱుఁడగలిగి॥ నయ్యయ్యో॥ యెందైనానావలెనుభేదాఁబం
దినవారలుగలరేనేడు॥ అయ్యయ్యో॥ ౩॥ కరుణతోనామాటవినకహరహరశివ
శివగరుడాద్రీవాసునినంబు॥ అయ్యయ్యో॥ ౪॥

వ॥ అనిపలుకుచు సుసీలాదేవిమందిరంబున కేతెంచుచుండపరిచారం
బులు ప్రహ్లాదునకిట్లనిరి॥

క॥ వినవయ్యప్రహ్లాదా! యనిమిదరిపుడిపుడుమందరాద్రియునుంచికొ
నినుపుడమిమిదదొబ్బగ | పనిచినవచ్చితిమివేగపదయికిగిరికి॥

వ॥ వినవయ్యప్రహ్లాదా! నన్నమోహిరన్యకశ్యపాయ సిద్ధమనిపలకఁమఁ
ట్లుపలకఁకుండిననిన్నిదే మందరఁర్వతంబెక్కించెదగదోసెదమని పరిజనంలా
ప్రహ్లాదునిమందరాచలుబెక్కింపుచుండు సమయంబున ప్రహ్లాదుండెట్లనియె॥

ప్రహ్లాదునివచనము దరువు అటతాళము.

మందరగిరినుంచిమహినిదొబ్బగా శ్రినివాసా॥ దనుజబృందములున
న్నుపిలువగవచ్చిరిశ్రీనివాసా॥ ౧॥ బాలుడయితరో పాయములెత్తుగ శ్రీనివా
సా! భక్తపాలకర్ణుఁడనొట్లాసకేశలశ్రినివాసా॥ ౨॥ కంటకుడగుదనుజకంఠి
రపుడుశ్రీనివాసా! కింబెహింపలుసేయిగడగిదొచ్చించిరిశ్రీనివాసా॥ ౩॥ భాశి
సంరగరుడాద్రీవాసాశ్రీహరే! న్రినివాసా | దరహాసముఖజనొట్లాసకేశవశ్రీని॥

భటులవచనము.

అట్లవతగడు ఓంనమో హిరన్యకశ్యపాయ సిద్ధమనిపలకఁ వోయి
ప్రహ్లాదా! పలకఁపోతే మహిమైరమైఁజూలలో వ్రొబ్బేది నిశ్చయమని
తెలిసిపలకఁవోయా॥

ప్రహ్లాదునివచనము.

అట్లవతగడజూనమోనా రాయదొడనిపలకఁ నరావోరి॥

స్తోత్రం॥ హరే ఓంనమోనా రాయదొ శ్రీకృష్ణలండ్రోటి బ్రహ్మం

(5)

ప్రహేళికా పాటకము

23

దశాయతా ఆదీమధ్యాంతరహితా అనంతావతారా ఆద్యతానంతా అ
 నాధరక్షకా ఆపద్భాంధనా ఇత్యైవ వంశాబుధి చంద్రా యిందిరావన
 కమలేందిదిరా యినకులాగ్రణి యిందివరదశనయనా వృషేంద్రా వృగ్రా
 వతారా ఊర్వశినాట్యుకుమోదా ఊర్వకలోక పాతాళాది చతుదశ
 భువనస్థిత మునిజనవంద్యా రూపవిభవలావణ్యా రుక్మిణీమనోహరా యే
 కాదశి వ్రతస్థా గరిష్ఠా యేకాంత శేవానుమోద ఓంకార రూపా కప
 టరాటకా కలుషభంజనా కమలనయనా కమలామనోహరా కరుణాప
 యోనిభే కంసాసురశిక్షా భేవరాదీరుష్టరాక్షససంహారా గజరాజవరదా
 ఖట్వాంగవరదా కమనీయరూపా చారుమకటా చంద్రవంశోద్భవనా జల
 జనయనా యుజియుణతాగరనూపురా జంభారివినుతా మాతాకండలేజా
 తాటకీసాణాపహారా తరుణికులీత్రంసా తామరసగర్భాద శరధనంద
 నా దశావతారా ధరణీధరా ధనుశచరితా ధనదానమోదా నారదవ
 ర్యా నవనీతచోరా నవ్యభూషణా నారాయణా సరసింహరూపా సగ
 రాజమందిరా పరమపురుషా హరే శోడండదీప్తాగురో గోవింద గోపా
 లా గోమలసంచారా హరేమాంరక్ష దీనజనంరక్ష పుండరీకాక్ష శ్రీమక్ష్
 లక్ష్మీవృసింహో రక్షమాంరక్ష మమదేహిక రావలంబం॥

భటులవచనము ॥ అట్లనందు ఓంనమోహర్యోగశక్త్యపాయ సిద్ధుని
 పలికెనేనెరి లేకపోతే యీమందరపర్వతంనుంచి ద్రోణ్ణేదేసిద్ధుని తెల్లి
 సిపలకపోయినాడ్రోణుడ ॥

ప్రహేళికా పాటకము-ద్వీపవ- అసావేరిరాగము.

శ్రీరమాల్లలయీశ్రితజన పాలాసీరధీగంభీరనిహళాలాకార । కారుగ్యరస
 పూరికలుషనివారిహారణభయహరవైరిసంహార । భారాధరశ్యామదానవ
 భీరు । భీమవందితరామభృగుచుత కామ । కామజనక రామగుణాద్రిధామ
 క్రూరదైత్యానభాథకృత్యంబులనును । వోర్వలేకనునేనుభల్లంబునందు । నీపద
 ద్వయవరనిరంబులను । యేపట్లకణికంబు । నింతియేకాని । కాపాడవయ్య
 యోగజరావరద । ముక్తిదాయకజగన్మోహనాకార రక్తేనేనన్నేలురక్షో
 విచార । యితరులెవ్వరులేరుయిదినిశ్చయంబుగతినివెయనుచు నికరముగభ
 జింతు । భక్తలవత్సలభూరిభవరోదవైద్యముక్తిదాయకజగన్మోహనరూప్య
 యోదీనసంరక్షయోపకణాక్ష । యోధుజగన్విపక్షయోజగద్రక్షురావయ్య
 గోవిందరాచిదానంద । రావయ్యమాధవారారనాథండ్రి॥

ప ॥ రావయ్యా నమ్మరక్షేంపనరహరిమాశే దీపదగ్గూళో శ్రీహదవి
 లాంఛకొటి బ్రంహండవాయకా నారాయణా అనవకానాయతరనామద

బుబల్యే-విలేవయ్యును విశేఖరులారా॥

మంత్రులవచనము.

అట్లుంతుగదు ఓ నమోహిరగ్యకశ్యపాయ సిద్ధమని పలకవోయీ
స్వామీప్రహేళికా॥ ప్రహేళికునివచనము.

దండకం. ఆసాపెరి.

శ్రీమద్రామామానసిమానసిమానసాంభోజ ముక్తామునీస్తోత్రపాత్రలన
స్త్రేసుగాత్రావికాలాబ్జనేత్రానుచారిత్ర మూర్తియా కీర్తనేప్రస్తుతింజేసి
మోదంబునుండకి- భేదంబువారించి భేదంబుగాజూంగక తోడునీడైకృపం
బూడుమోదేవదేవేశ నోపావనాకార నోసింధుగంభీర నోమండరోధార
నారాయణాంతకరత్నాశణిభక్తచింతామణి బాలుడైబాలనివాడ నొనన్పు
కోపాన యీతైలమెక్కించి ద్రోబ్బంగబల్ రక్క-సుల్పంపిరో పాధురత్నా
కటాక్షించిరక్షింపనే శారిగోవింద గోపాలవిష్ణోహృషీ కేశదామోదరా
పద్మనాభామృతానంతరూపానమస్తేనమస్తేనచః॥

ప॥ హరేనోంపమోనారాయణాదీనదయాళోపద్మనాభా॥

దర్శు - అదితాళము.

కరుణాంబుధికమలామృతమలారు మూలేశ । పరిపాలయగరు
డాచలకశిభాసురసయనా॥ ౧॥ పురుషోత్తమభువనావనపురుషూతవినుత
మాం । పరిపాలయగరుడాచలనరకేసరిరూపా॥ ౨॥ గరుడధ్వజకమలాదర
కనకాంబరధరమాం । పరిపాలయగరుడాచలనరకేసరి రూపా॥ ౩॥ గురు
రంజన కురుభంజన కుముదస్తుత హరిమాం ఉరగాధిపతయనామృత ధర
ధరహరిమాం॥౪॥

ప॥ హరేదీనదయాళో నారాయణాయని యివ్విధంబు సుతీంపుచు
ర్భయందై వెలుంగుచున్న ప్రహేళికునిచి భటులెల్లనిస్సయంబు నొందుచు
హిరగ్యకశిపుకడకుంజేరియిట్లనిది॥ భటులవచనము.

గీ॥ అసురనామికప్రహేళికునమరనిపుడు । మదరా మెక్కించిమహి
నిదొడ్డ । చరులలోలద్రొచ్చిచావులేక । దనరుచున్నాడురవిగయదార్థముగ
ను॥ ప॥ వినవయ్యాచానవేంద్రా ప్రహేళికుని మందరాచలంబుమీదనుంచిద్రో
సిసనుచావులేక కోటిసూర్య ప్రకాశముగా వెలుగుచున్నాడయ్యాస్వామీ॥

హిరగ్యకశిపువచనము- దరువు. అదితాళము.

యేమి సేతువీజంపయెన్నెన్నో యశ్శములభాదావెమారు జేసిన
వాడువెంపడునాపేరంటెనుమనడు॥ యే॥ మెడమీదను మెక్కించి మేదీని
పైద్రొప్పినోటనుచాడుర్భగమింలైనవిడువాడు॥ ౧॥ ౨॥ ధూరగజముజేద్రో
కొంచిభోరుక్షాకింపనన్నదూరాడుపరులజేరడు॥ యే॥ ౩॥ మందరాచల

మునుచును సోనోదోడ్డదరులద్రొబ్బికండాదుభీతింపైనడంబాడు || యే || ౪ ||
కడగి కాలయమునిభాతకయిన ననసూనయింతయిన యుడియడు నాపేరంటె
నుడువాడు || యే || పొంకముగనున్నాడుగరుదాద్రివిధునికివెమారు కింకరు
డై-ఆసహాయనిశ్చంకుడై || యే || ౬ ||

క || యీమాడ్రినున్నవానికే || యేమిక సేయంగవచ్చునింక సమీరుకే ||
వేమారువిషధారలచేపాములగరపించివానిబాధింపరయ ||

గారడిలవచ్చుట || క || చంకలపాములబట్టుయెపొంకముగాజీగోవి
బుర్రకరమునకవంకరపాగనుబట్టుకే || కింకరుదా ననగ గారడిడేతెంచె ||

దరువు- ఆదితాళము- తోడిరాగము.

వచ్చేపాములజోగి - వైఖిమీ - వచ్చేపాములజోగి - పచ్చనిజీనగానిహే
చుచు-చుచుంరిని || వ || గొవంక పాములబట్టు బెట్టుకతలను - వంకర పాకబట్టి
చింకముగాగద్దకుకెలు. తలనుబట్టి || వ || వారబావులబాచుచు | కూర్పుం
డినలు మారుపైకిలేచుచుకోరమీసముడిద్దుకోటూగంభీరుండై || వ || కన్ను
లిప్పిగప్పుచునభలనపై గాంచి హెచ్చరింపుచు - పన్నగనముదయము బట్టు
కొనుచువేడు || వ || ౪ || వైనతేయాద్రికునిదానుడయిపమానిమునోల్లాసుని- పూ
నింసలు సేయుబుద్ధిగలిగినవేట || వ || కటికవానివచనము-

ఓరీగారడియే దేశమునుంచినచ్చివావోచెప్పరావోరి ||

గారడివానివచనము. ఆలాగే చెప్పేనయ్యొకట్టికసామి

అంగ వంగ కళింగ కాస్మీర కాంభోజ - కుకుర - కొంకణ తెంకణ - మొ
దలయినచెప్పన్నదేశంబులనెరుంగుదునోయొకట్టికసామి ||

కట్టికవానివచనము-

ఓరీగారడి! యిన్నిదేశాలుచూచినవాడవునీకేమివిద్యలుకచ్చునో! చెప్ప
రావోరి ||

గారడివానివచనము.

అగ్నిస్తంభన-జలస్తంభన-వాయుస్తంభన-భద్రస్తంభన- ఆకవళాణ-
ఉబ్బాటన - యంద్రజాల - మహేంద్రజాల - మణిమంత్ర - మణితంత్రసిద్ధ
క్రియ- నాథుక్రియ- పరకాయ- ప్రవేశంబుమొదలయిన చౌవష్టివిద్యలనెరుం
గుదునోయొకట్టికసామి ||

కట్టికవానివచనము.

యిన్నివిద్యలు నేర్చినవాడవునర మాదొరయైన దానవేంద్రునిసన్ని
దానమునకువచ్చేచేమిరాగారడి ||

గారడివానివచనము.

ఆలాగేవచ్చేనయ్యొకట్టికసామి. దరువు- ఆదితాళం- నాదనామక్రియ.

వినరాదానవేంద్రమావిద్యచూడుమిలశూదాద్రియైననునున్నర
దులుతెచ్చివానుచూడుమిదిగో || వి || గ || శర్వచులకుకట్టకట్టేనేర్పలెల్లయెరుగు

దును | వోర్వమీరయినిపనులుగూర్చుచేగూర్చుచుహూ||వి||౨|| కంచీము
దలగుపురములుపాలిందు రాజులకెల్లను | నంచీకుళాలుజేసిమించివచ్చినాను
చూడు||వి||౩||అప్రులకుమేత్తైగరుదాద్రి కేగవేటగునుబల్బ | ద్రమైనక్రియలు
దైస్త్రీపార్థి వేంప్రచూడుమిహూ||

వ|| ఆహస్వామిదానవేంద్రానన్నుపిలుపించిన కార్యార్థమేమోజెప్ప
జయ్య|| హిరణ్యకశిపురివచనము.

క|| రారావోరిగారడి | కోరామేర్పిరుదు గొబ్బుననిపుడుక సారె
కుతనయూనిచేతను | పేరుంజదివించవయ్యభీకర మొదలక||

వ|| వినరావోరిగారడి యీబాలుడయిన ప్రహ్లాదునిచేతనాపేరుంజది
వి. చుచదవకబో తేమహావిషముగలకరోటకునిచేతకరపించరావోరి||

గారడివానివచనము|| అలాగేకరిమించేనయ్యస్వామిదానవేంద్రా||

గారడి- ప్రహ్లాదుని సంవాదము. .

దరువు-ఆచితాశము- సారాష్ట్రరాగము.

గా|| బాలరా రాహూ పాలుడునిన్నునుభాదింపననుబంపెను|| బా||౧||
ప్ర||నన్నుభాదింపనివేంతటివాడవు | నీకన్నహెచ్చునుకోరాగారడి|| ౨|| గా||
హేచ్చుతకుటావతుచ వెంతటివాడవు పచ్చనిపాములచేగరపింతు|| ౩|| ప్ర|| ప
చ్చనిపాములుపసిరికె పాములు ఇచ్చులెవ్వరినికరచీనిరా|| గా|| క్రొవ్వినిశేషు
సిగొబ్బునవిడిచి తేనివ్వటిల్లగ నేడుచూడుచుచాల|| ౪|| ౫|| శేషునిరూపము
చెల్లగిధరించినశేషునియెరుగుదుగారడి|| ౬|| గా|| నాగులువిడిచిననధికమోద
మునినుచూగుగంపింతుచాల|| ౭|| ౮|| నాగులువిడిచి లేనాశేమిరాభయము
చాగాంతకు సేవింతుగా|| ౯|| గా||కరోటకునిదెగరపించేరా నిన్నుమారోగ
వాడెవ్వడురాచాల|| ౧౦|| ప్ర|| కరోటకునిబట్టిఖండలుతనువాడుఅరుంగనిసార
ధీశముడు|| ౧౧|| గా||కాళింగునిచేగరపించెదనిన్నుకాచెనాడెవ్వడోబా||
౧౨|| ప్ర|| కాళింగునిబట్టిగర్వించుబరిచిన కాళింగపతిసేనంమితి|| ౧౩|| గా||వా
సుకవిడచివరశక్తినిబట్టి గాళిగావించెదచూడురాచాల|| ౧౪|| ప్ర|| వాసుకిమ
న్దరవనిగిరిచేతను గాళిజెడించా ర్తవింటివా|| ౧౫|| గా||తతుకదంష్ట్రానిలము
ననినుబట్టిదగ్ధముజేసేనుబాడుచాల|| ౧౬|| ప్ర|| తతుకునిబట్టిదగ్ధముజేసినధన్య
దుజనమేజయుడుగా||౧౭|| గా|| అస్తితికస్త్రియరపులుజెప్పేవు పన్నుగవిడచి
తిపాముల|| ౧౮|| ప్ర || పాములవిడచి తేధయ మేమిరా భగవర్చతనిలయుడే
దికురా|| గారడివానివచనము.

క|| వినవయ్యప్రహ్లాదా | పనిబూనిపెప్పగ్గిల్లు పాములజేతక | నిను
గలపించెద నెటికేదనుజేంధునికీ రిబాగడుతద్దయువేటగాక||

పరివినపయ్యోప్రహ్లాదా దానవేంద్రుని కీర్తికావ్యాగడు పొగడకపోతేను హావిషముగల కరోకటకాది సర్పములజేత నిన్నుకరపించద జూడరావారి ప్రహ్లాదా॥ ప్రహ్లాదునివచనము.

క॥ నీవంటిజోగులందరూ॥ యీజరకేతెంచినన్నయింతహింసల్లా॥ వీంచి మోసపోయిరి॥ నీవేలకొవచ్చి నాపునిజూడపోరా॥ గారడివానివచనము.

క॥ సీచాణ్ణానయంటిపిసి॥ నాచాలత్వంబుచూడకలయువటండుక॥ తోచినపాములవిడిచెద॥ రాచాచ్చకనిన్నుబ్రోచెరక్షమడైతొ॥

పరివినరావారిప్రహ్లాదా నీవు దానవేంద్రునికీర్తికావ్యాగడితేనేసరి లేక పోతేను హావిషముగల పాములచేతగరపించెదమాడరావారి అనుచు సర్పంబు లవిడిచినా॥ ప్రహ్లాదునివచనము.

దరువు-అటతాళము-యెదుకులకాంభోజి.

పన్నుగానీపనపద్యమునందితి పన్నుగాశనా॥ అపన్నకరణ్యవో పాతనాకారపన్నగాశనా॥ నీపాదపద్యము నెరనంబుయొన్నాను పన్నగాశనా పాములజంపినక పాలవశేయరపన్నగాశనా॥ పాపములెరుగనుపవనమూ తికపన్నగాశనా॥ వాడుపాములదెచ్చినక బాధనేయగడగపన్నగాశనా॥ ప॥ షీకులాధీశభక్తమహిల్లాసపన్నగాశనా॥ సుజవపక్షవై నతేహాపాపవిమోచనపన్నగాశనా॥ ఉరగయక్షికింపురుపాదీవందితపన్నగాశనా॥ గరుడాద్రివాసనన్నుగావుబ్రోవుపన్నగాశనా॥

శ్లో॥ నారాయణపదాంభోజరధిక్యతమహాభుజం॥ కస్యచక్యతనూజాతంవై నతేయంసమామ్యకం॥ కుండెందువిశదగ్గీవం ప్రసన్ననయనద్యయం రక్తవణకంవికాలాంగం॥ వై॥ తృణీకృతేంద్రదంభాశి సర్వపక్షింద్రమవ్యయంనిజకేంద్రసుతందేవం॥ వై॥ గరుత్మాంతంమహత్మానంకంజలోచనవాహనం॥ తృష్ణాభిలాషదాతానం॥ వై॥ భక్తావసమహిల్లాస మాశ్రితానాంసురద్రుమంహిరణ్యగర్భసంస్తుతం॥ వై॥

ఉ॥ ఓరుమానీరురూపవినువుల్లవనంభజియిరిచివేడెదక॥ వేమరుగారడికుటహువేధలునాడుడనేయబూనినా॥ జామికనేమిసేతుమరి యిందులకుంజనుదెంచిదుష్టమా॥ పాములసంహరించినను పాలనసేయవేపన్నగాశనా॥ ప॥ మాశేఓన్నమోనారాయణాభక్తపాలనాదీనదయాళోయీదుష్టమైనపాములసంహరించినన్నపాలనసేయవయ్యామహానుభావా॥ ప॥ ఇద్విధంబునవేడుచుండ నాపాములంతనశించెనంత ప్రహ్లాదునిజాచిగారడేవాడిట్లనియె॥ గీ॥ పాములెల్లనక్షయమాయేపాపనాశ్త్రం॥ జ్యోతివచ్చెదదయ్యయంబుపుణ్యచరిప॥

ప్రహ్లాదునివచనము.

పోకపనియేమి పాములుపోయినపుడే నీకు పనియేమియిచ్చుట నీవ
బోరానిన రావారిగారడి పాములుపోయిన వెనుక నిక్కడఁగియేమిపున్నది
పోయిరా రా గారడి॥

అంతనా గారడివాడేగిన కట్టికవాడుదనుజేంప్రసని సమీపంబునకేగియిట్లనియె
కట్టికవానివచనము॥క॥ గారడివాడేగెనుమా । ధీరునిదండిపజాలువృధబ
లుడికక । మీరెసరిమావల్లునుదీరదుకరుశాపయోధినివిజవిరోధి॥

వ॥ వినవయ్యాదానవేంద్రా గారడివానిపని అంత గారడమైపోయే
సింక నేమియాజ్ఞ చేయవలెనో అనతియ్యవయ్యాదానవేంద్రా॥

హీరగృహక శీత్రునివచనము-ద్విపద-ఘంటారాగము-

శివశివశంకరశ్రీసాంబమూర్తిక॥ యవివేకుడయినప్రహ్లాదుడునాకు, యేల
గల్గెనొమ్మత్తువిధికులదోహ॥ గాలనాసుతుడనిసంతోషమునను, యుంటినె
న్నాళ్లుయిర్విలనాకు । కంటకుండితడుగాకయింకెవరు, కనుకడలేదుయేక
రణేనేయొడును । పనిబూనివానిపైపక్షంబుమాని, బాధబెట్టితివహుభంగుల
వానిమాధవునామంబుమరువకున్నాడు । నేజేయుబాధకునిల్లడునుహీష, డే
జీవజీరునితెగువతోనివుడు, పిలుపింబరయ్యగంభీరంబుగాను, కులదోహప్ర
హ్లాదుకొట్టిచంపగను.

వినరా వారికట్టికవాడా మూఁధుడయినప్రహ్లాదుడు నాయాజ్ఞ మీరి
యొన్నాడు వీనిహింసంపడమునకు యమధమక రాజును పిలుచుక రా
వారి

యమధమక రాజువచ్చుట.

దరువు-రూపక తాళము-

యమధమక రాజువచ్చెను । హేమశక్యత్రునిసముఖమునకువేగమెజొ
చ్చెను, దండాయుధముచేతబట్టుకొని, సొకి-సోలుచు బ్రంహండకుయినను
హీషమునెక్కి॥ య॥ గీరుగంధమక్షీంతలుబెట్టి, నల్లనిపుట్టమాకాగమునిం
డారగాగట్టి॥య॥ కేరికేరి నవ్వుకొంటును జీవులకుమృత్యు వారమితము
తెన్నుకొంటును ॥ యమశింకరు లిరుగడలను గొల్వబలాపకముగ నిశ్చం
కుడయి ప్రహ్లాదుగేల్వ- య॥ గరుడగిత్తనసింహాభక్తునిబాధలుజేయు, ర
మహావకమయినయుక్తినియ॥

యమధమక రాజువచనము-

క॥ దండముదండపరాక్రమ, దండమానురగర్వహరణదైత్యాభరణా
దండములోకభయంకరదండమరణరంగభీషదండమరాజా॥

హీరగృహక శీత్రునివచనము-ద్విపద-అసావేరి రాగము.

వినరొరెయమధమకవికడంబుగాను - తనయప్రహ్లాదుని దండించుకొ

౬౮ | బిలువనంపిత్తీనిన్నుప్రియముతోనపుడు | వలనొప్పునాపేరువడచేంచిపలు
క | మనివానితోబలుకనటుబలుకకున్న | ఘనమైననీపరాక్రమమునుజూపినాని
బాహుబలిమియునీశ్వర్యగరిమ | యీబాలుజూపియ్యెద్దివైన | నాపేరు
బడివిఁచుటబడువకున్న | కోపించిమరియనకుకలతజెందనివాశక్తించివా
కాడనైయుఁడుఃప్రూనిని నైష్ఠుడుపోషింతునిజము-

వ || వినవోయీ యమధమకరాజా నాకొమారుడైన ప్రహ్లాదుని
సన్నిధికిపోయి వొన్నమోహిరస్యకశ్యపాయనిద్దమని పలికెంచు పలక
పోతెనీప్రభావమున్ను నీశ్వర్యమున్ను నీపరాక్రమమున్ను నీబలమున్నుచా
మనీమీనమాపి నిదండముచెక్కిట్టి నీపాశముచేతవేసి శూలము చేతపొడిచి
జంపరావోరియమధమకరాజా-

అనీచెప్పినయమధమకరాజప్రహ్లాదునిదగ్గరకుపోయియుట్టనియె||

యమునివచనము|| గీ|| బాలప్రహ్లాదకిచిత్తుభయములేక | కనకకశ్యపు
మాటలువినకనతని | కెదురుమాటాడవలరింకయెలమియిపుడు | యెదురు
తిరితివేసినేంకనోర్వి||

వినరావోరిప్రహ్లాదా ఓన్నమోహిరస్యకశ్యపాయ నిద్దమని పలిక
లేనేసరి లేవట్టులే నాపాశావకట్టిశూలాన పొడిచి బాధించెదను చూ
చినదవరావోరిప్రహ్లాదా- ప్రహ్లాదునివచనము-

దరువు-అదితాశము-అసావేరి.

నారాయణానిన్నునంబుతినిజముగ- నన్నుబోవవయ్యానిరజలోచన
నిత్యనిరంజననీరధింభీరావా||

క్రిడరాద్యశక్తినివాసా - హరేమాధవగోవిందాబాద్ధరూపగోధూ
నురపాలనా-భణిరాజవరశయవా||వా||

యముడు కూర్మరూపము నెయ్యిముడిగినన్ను - గమపింపుడువచ్చెకమ
తాడరానంకషాదాశుభకరగరుడాద్రీవాసా||వా||

ఓన్నమోనారాయణాదీనదయాళో||

యమధమకరాజప్రహ్లాదులసంవాదము-

య|| వోరిప్రహ్లాదవినర నాయారముననీవుసారెకుబలొపుయింత
జంభమేమిరా- ప్ర|| జంభము సాగడిచ్చట యాలవస్తీవి నేనుడింబకుడని
యెంతోధీరుడవై||యధీరుడయిన దనుజేశునిచేపుడనికొలుపుయాజ్ఞ మీరవతి
దుమీరతేనుమేలులేచె-ప్ర|| మేలేమినివిందె వచ్చిచాలదైత్యునిపేరువాలాయ
మొనవడువమనీనవానిదలచరా-య|| వానిదలచ నన్నున్న వరశక్తిపాశాన-
గట్టిత్తూనిభాదించెను మంచిబుద్ధి నేర్చుకోరా-ప్ర|| బుద్ధిగల్గిమూటలాడు పోకి

శ్లోచోపద్ధునిన్నుసిద్ధమౌగాగర్వయజతుచీపోరావోరి- య॥ చీయనిననబలేకపు
శీఘ్రీశేవాదండమునవేయగనిగర్వపెల్లనజతునేచూడు- ౧౬॥ చూచేదియేమి
రావోరిచులగనామాటలాడెదపుపరియచకమాహరిభక్తులపట్లనునీకు- య॥
హరిభక్తుశనుచుమాధోరయజ్ఞమీరేదేమి శ్రీగరుడాద్రివాసుడయిన నేవెర
తునేమిరా॥

ప్రహ్లాదునివచనము.

క॥విసరోరియమధమకా । ఘనుడగుశ్రీహరియందక్కఱునుచో వేల్పుకొ
దనుజేశుగొల్వమనిపంసినుమెచ్చడుశౌరిహానినీకుకాగలుగుక॥

విసరావోరియమధమకారాజా పావనమైనటువంటిశ్రీమన్నారాయణ
మూర్తినివిడిచి రక్కసునిగొల్వచుంటివి యిందువల్లనీకు హానినిద్ధించునురా
యమధమకారాజా॥

యమధమకారాజావచనము- స్వపద-

హానిగల్గునుయనినీవునాతోను ॥ పూనిబలికొవ్వకొబోనీకయికన॥ఘ
నపాశమలబట్టికడువడిగదల । వేసికూలంబులవెనగుచ్చినిన్ను భాదించు
చూడరాపరమహాషకమున । మేధావిహీనుడామెవ్వరనుచు యెరుగయ
జగతిలోయమధమకాడనుచుగురుతుగానినుబట్టికొట్టెముచూడు॥

విసరావోరిప్రహ్లాదనాకు హాని గల్గునని చెప్పితివీతయిరాచింతలే
దుయిప్పుడునాపాశానగట్టికూలాలవేసిబాధించెను- నిన్ను రక్షించేరక్షకు
డెవ్వడోజూపరాప్రహ్లాదా॥

ప్రహ్లాదునివచనము-

దరువు- అటతాళము-

హరిహరిశ్రీమన్నారాయణ మరహరభవహరముకుందవరదా-హ॥
మాదవాశ్రీమన్నారాయణా- బౌద్ధరూపాచ్యుతభువన సంమోహరా-హ॥
యెరుగనిబాలునిహింసలుజేసేరు - యెరుగకయనదయయచివనబొవు-
హ॥ యెంతోవేడుకనియిరుధముకడువచ్చె - పంతముచేకాలపాశానవేశేను-
హ॥ నేనుశ్రీహరిపాదములసంమితి - హీనునిచేతనేహింసలుబడలేను-హ-ప
క్షివాహనభక్తసంతక్షణ, అక్షయపలదవిగతుకంజాత- హ॥ హీనుడయినట్టి
యముడుయెనుబోతువైవచ్చి- తానుకరుణవిశిష్టగిరినిలిచెను-హ॥ నిన్నైనం
మియున్నాడనయ్యయోపన్నగతనఅపన్నశరణ్యా - హరుద్రవందితారంజ
సశిలోదరా-క్షుద్రసంహరిగరుడాద్రివాసా॥

యమధమకారాజావచనము.

గీ॥~~యమధమకారాజా~~వైరాగ్యమేగు యివ్రుడనివు । మదమతోదనుజెరాధు

నిచదవరాద | పాశములవేయ నీమీద పారలేదు | నీన్నుగెల్వనసాధ్యంబుని
జాలాత్మ||

వినిరావోరిప్రహేళికా నాటకము నీమీద పారలేదు నేనుపోయిన
చేసిచాలాదయ్యెనుచదవయ్యెనుచ||

ప్రహేళికానిచదవము.

క|| యశుధమాణ్యునిగవని | భీమహర్యంజేయమాని రాయని
కొరకై | ప్రహేళికానిగర్వము | సమయించిన తెరగుయంత శక్తానమేని

వ || అనిపలికిన భీమలింగయశుధమాణ్యునిగర్వానంతరము జేరినకట్టిక
వాడు దానవేంద్రుని సన్నిధానమునకుంబోయియిట్లునియె||

గీ|| రాక్షసేశ్వరయశుధమాణ్యునిగర్వానంతరము | భీమజైవచ్చిప్రహేళికానితెరవు
బోవజాలకనుజేగతనమరికరిగనింక | నేమిసేయగవలయునొసృచియింపు||

అనిన దానవేంద్రునింబోసనంబుడిగ్గిప్రహేళికానిగాంచియిట్లునియె||

హీరణ్యకశిపునిచదవము,

ద్విపద-లేగుప్తిరాగము.

బాలుడప్రహేళికా భయభక్తిగలిగి | మేలైననాపేరు మేదినివ్రాసి | చదవ
రానిన్నింకజంపుటమూని | ముదమునరక్షింతుమురవైరిపేరు | వ్రాసిచదువుట
వీర్యవ్రాసిననిన్ను | గాని గావించెదగర్హణబోనాడి | యెలయింతహటంబుయె
లవింతోదనుజశీలమువిడిచినశిధింబు మేలు||

వివరవారి కుమారాచార్యౌతాపంబు వ్రాసివదిలితే హింసచేయక
సంరక్షణజేసెను చూచిచదవకుమారా||

ప్రహేళికానిచదవము.

గీ || దానవాగ్రణివినవయ్యధాత్రినను | నవరవోన్మమోచారాయ
నియనుచు | సిద్ధముగవ్రాసిపలేగది బద్ధముగను | యితరనామంబులు
లికినయినిజంబు||

వ || వినవయ్యాదానవేంద్రా హరేవన్నమో నారాయణా య
సిద్ధునిపలేగను యితరనామంబులు పలికవయ్యా నాకేమి భయమయ్యా
స్వామీదానవేంద్రా||

దర్శన-దేశ-అటతాళము.

భయముగల్గినే హరిభక్తుడయిననాకు | దయలేకనీవెంతోదండన
జేసిన || భ || పోడియరక దయబాడక యిలనాడు మేడమీదనెక్కించి మేది
వ్రేలాట్టు || భ || సంభసమునవరసభలనుతించి కర్మబాధనుదీకరిని హి

కించిన॥ భ॥ నందనుండవి వాంఛభౌంధుగజూడిక మందరిగిరినంబి మహిని
ద్రొబ్బించిన॥ భ॥ ప్రేమజూడదగిన నేమిమంతయులేక వేచారు కడుదుష్ట
పాములగరపించిన॥ భ॥ సరతముభక్తుల గరిమెతోరక్షిచు గరుడాచలేతుని
కరుణగలిగిన నాకు॥ భ॥

వినవయ్య దానవేంద్ర నీవునాకనేక శ్రమలుజేయించితివి వినిచి
తలేదు శ్రీమన్నారాయణమూర్తిని పొగడుదునేగాని యితరనామంబు ప
లేడిలేదయ్యస్వామీ దానవేంద్రా॥

హిరణ్యకశిపునివచనము॥

కందార్థము- విధ్యావతిరాగము.

సురులుమిక్కిలి వరసూ॥ సురులునుగంధర్వ పరులునుందరులగు యె
చ్చరులునుసిద్ధులుసాధులు॥ మరులునుభేదరులుకిన్వరులుమొదలుగను॥ నాపే
రంటేవెరతురు యిలనుపురగయెత్తి కి.పురుష విద్యాధర గరుడనవగ్రహగ
ణములాదిగతీన్నరులుమొదలుగను॥

ప్రహ్లాదునివచనము ద్విపద-దరువు.

వినవయ్యయందరివెరపించినట్టి సరిగానిగుణమెన్నజగతినిఘనమె- వ
రమపదవిమాగకాద్ధతకొంత యెరిగి తేమెలుగలుగును పావనసద్గురునిసత్య
పవల్లనుసురులుకిన్నరులు భేదరులువిద్యాధరాసురులనొందుట - యెకు-వ
గాదుముక్తిమాగకమునెరిగితే- మెలుగలుగును పావనసద్గురునికృపపల్లను॥

వ॥ వినవయ్యదానవేంద్రా ముక్తిమాగకండిచి దుష్టమాగకము
పట్టినపలమేమయ్య॥

హిరణ్యకశిపునివచనము- కందార్థము- దరువు.

యెరుగుదుబ్రహ్మనురుద్రునియెరుగుదుకులైతెలములను యెరుగును
శరధుల్॥ యెరుగుదుధనదీశానుల॥ యెరుగనిదికలేదుయేమి యెరుగుదు
చెప్పరనివెరిగినదికను॥ పురుహూతామరులచే పూజలుగైకొని వరకక్షిమిం
చినవాడనేనింకేమియెరుగవలెన॥

వినరావొందుమకతీ దేవే॥ బ్రాదులయిన దేవతలజేత పూజలుగైకొ
న్నానునిక నెరిగదేమోచెప్పరాడించు॥

ప్రహ్లాదునివచనము- ద్విపదార్థము.

శులశైలములును ప్రకోటధూన్ధులిని॥ సౌమ్యకణాచినచోద్యంబులన్ని
తెలుసునింతెనిసివిష్ణుమాగకంబు॥ తెలియగాలెవైసవిద్యుమాగకమున॥ 7
లువగాలెవైతివి ప్రహ్లాదునిపుజేసిననులెల్లజూడ ప్రవృత్తములేగానిపవ

మగుకార్యములనీవు తెలియ గాల్గెమైతివి॥

వివరము దానవేంద్రా అచ్చటచ్చట జూచితేనందు వుండేటటువంటివి నోదంబులు తెలుసును గాని యందుద్వయముగల గెల్వలేకపోతివి యందున ఫలమేమయ్యా దానవేంద్రా॥

హిరణ్యకశిపు వచనము-కందార్థము-దర్శనము.

గెలిచితిని ద్రుని కింకారము | గెలిచితియను రుద్రుని గెలిచితివా యుక్త లగెలిచితి ధీమానుల | గెలిచితియేరి చిరంబు గెలిచేటివాడు | చూడగదా తమునలేదు | బలభేదము న్యుదుర్బలగంబునది | బలవంతుడను ఖ్యాతిబుగితి యిలొన గెలిచేటివాడు॥

క॥ బలవంతుడ నేడగముల | బలములతో జనకపిరభావమున మహాబలంబు యిది నెవ్వరి బలమున నాడెనపు నాకు సరిపేరుడవై॥

ఎవరావారి మహాతి అష్టదిక్కుల గెల్చి వారలచేత పూజలుగైకొన్నాను నీవు యెవ్వని బలముచేత పోలుచున్నావు చెప్పరావారి మహాతి॥

ప్రహ్లాదుని వచనము-కందార్థము-దర్శనము.

కులశైలములకు సాగర | ములకు సప్తతాపిలోకములకు బలవంతులకు ధాత్రిని జూడగ | బలహీనుల కెల్ల దెలియబలమెవ్వడు | నాకు నీకు బలమెనితోడు | యిలకు నన్నికాలములకు | వైదిభూతములకు సర్వ | ప్రాణులకు సంతట కెల్ల బలమెవ్వడు॥

క॥ బలయుతులకు దుర్బలకు | బలమెవ్వడు సేక నాకు బ్రహ్మదులకు॥ బలమెవ్వడు ప్రాణులకు॥ బలమెవ్వడు ట్టినిభుడు బలమును రేంద్రా॥

వివరము దానవేంద్రా నీకున్న నాకున్న సకల చరాచరంబులకు స్పృశింపరా యది మూలేక బలమయ్యా దానవేంద్రా॥

దరువు-రూపక లాశము.

హి॥ చాలబలవంతుడంటివి | వారి సప్తదా | ధేనువాని వేడుమంటివి పదునాల్గులొకములను | వారి యెదురెవ్వరున్నారనాకు | అష్టదిక్కులను గూట్టితి | వారి | నిష్టవరుల చెయ్యి కట్టితి॥ చాలబలవంతుడంటివి వారి | ప్ర॥ యెలనిట్టి మాటలాడేవు | పాలనాధిక శాయశ్రీహరివాయి దానవేంద్రా పాలించి బోచు నెవుడు॥

హి॥ బోచునంటివి వాడుముందుగా | వారి | ప్రహ్లాదానిల చినన్ను చక్క చూచుగా॥ ప్ర॥ చూచినన్ను యేమి జేసునో | దానవేంద్రా | రాజకార్యమేల జేసేవు॥

హి॥ రాజకార్యములనున్ను | ఓరప్రహ్లాదారయము గోచుదాదేనా॥ ప్ర॥

మ॥ కలడంబోదకలంబు గాఁగలదాకాశంబునంగుంభినన్ | కలడగ్నిందిశ
లంబగల్గినకలకాభిజ్యోతచంద్రాదులన్ | గలడోకారణునంద్రిమూర్తుల
లిప్తింగవ్యక్తులందంటన్ | గలడినుండు గలదుతుండ్రీ వెదకంగానలనీచా
యెడన్ ||

విసవయ్యాదానవేంద్రా శ్రీమన్నారాయణమూర్తిని అణురేణుత్పణ
కాష్టాదులయందున్నువున్నాడు వాక్ప్రదేశంబుననుండి వాక్ప్రదేశం
బునలేకవున్నాదానంద. టేలం దేయన్నాడయ్యాదానవేంద్రా ||

హీరగ్యకశిప్రునివచనము.

ద్వీపద.

విసరోడింభకవినరోరిముగ్ధ విసరకులదోహివినరసీగాత్త - విసరోరి
దుమకాతివిసరోరిదశల విసరోరియూఖుకాదావినరోరిఅబల - నవీరయీస్తం
భముననుయున్నాడో లేడో ఘనముగబలుకమినాతోనుగొనకొని యిందు
చూపకున్నానీశిగముద్రుంతు పనిబూనిదెల్పక భయముగలిగినతోనువిసరా
యీస్తంభముననున్నాడో లేడోఘనముగబలుకచాతోను.

క॥ డింభకసర్వస్థలమలినాభోరుహ నేతుడుండుననుచుమిగులసంరం
భంబునపలిగితివీ. స్తంభాబునచూపగలవెక్రింగక్రిక ||

విసరావోగిదుమకాతీవిద్యుచునుస్తంభరావరంబులనున్నాడని చెప్పితిని
యీస్తంభంబున చూచున్నాడేమిరా డింభకా లేనట్టులయితే వాణ్నినిన్నుని
జికందేనుచున్నరాగునాడీ || ప్రహేళికావచనము.

క॥ యిదిగలడంబులేడని | సందేహమువలదుచక్రిసర్వోపగతుండెం
దెందువెడకిచూచినవందండుకలకు దానవాగ్రణియెంటే ||

విసరగ్యదానవేంద్రా శ్రీమన్నారాయణమూర్తిని సమస్తపీఠికాద్
బ్రహ్మచర్యం సుగ్మ నిందితీకృతగోయంజెనుహానుబావుడు యీస్తం
భంబునయిందేదిమోచ్చాయనాయున్నాడుచూడవయ్యాదానవేంద్రా ||

హీరగ్యకశిప్రుని వచనము.

నిజంగా చూచున్నాడేరాజులగతి | ప్రహేళికావచనము.

నిజంగాయన్నాడయ్యదానవేంద్రా | దర్శన-అతితాళము.

చిన్నవాడును సేను ప్రసాసా - సన్నుతిచిమ్మోకితినిశ్రీనివాసా || చిన్న
వాడును సేనుప్రసాసా - సన్నుతిచిమ్మోకితినిశ్రీనివాసా || చి॥ నిన్నువేదని
మిహానుజువ సా - సననన్య - లసనగనహాన్ శ్రీ || చి॥ సన్నుతిచిమ్మోకితి
నిన్నువాసాన్యముగకావటయ్యే || శ్రీ || చి॥ సన్నుతిచిమ్మోకితిని
రక్షకశ్రీనివాసా || చి॥

కా || అంభోజాననుదానిగాగత్యుపర్యంతంబువిశ్వాత్తుడే! సంభావం
జుననుండుప్రోవవిప్రుల స్తంభంబునందుండజే. స్తంభాంగగణతుడయ్యెనుం
డుటకు నేనందేహముకలేదుని । దశాంభత్వంబున నేనుగానబడు ప్రత్యక్షస్వ
రూపంబునకే ||

హిరణ్యకశిపునివచనము-

మ|| యనరాడింభకమూఢచి త్రగరిమెవ్విష్టుండువిశ్వాత్తుడే! జనిభా
షించెదవై ననిందుగలజేయించున్దోదోకియై । దనుజేంద్రుండరచేత వ్రేసె
శుమహిదగ్రప్రభాశుంభముక । జనదృష్టిపణదంభముకరిపుజనస్సంరం
భముక స్తంభముక ||

వినివాదోడింభకా - యీసమయంబుననే స్తంభంబునచూపరావోరి

ప్రహ్లాదునివచనము-

యీ స్తంభమందెయున్నాడయ్యా దానవేంద్రా-

అసీ హిరణ్యకశిపుండు దనగడచేత నా స్తంభంబు ఖండించినచాన
జేయించునశ్రీసృసింహ దేవుండుదృఢవంబయ్యెన్మెల్లనిన-

స్తంభంబుననుండిసృసింహ దేవు డుద్భవించుట.

బట్లుదానవేంద్రుండు పరిగృహ్యచూనవైరుండును వైరానుబుధజా
జ్ఞాత్వమాన రోపానలుండునురోపానలజంభునృచూన విజ్ఞానవిసయండును
వినయగాంధీర్యధైర్య జేగీయమానహృదయుండును హృదయచూచల్యమా
నతామసుండును తామశగుణచక్రస్యమూ స్థయిర్భుండునువై విస్రంభం
బునహంకరించి బాలునిధికరించి గారినిండుజూపుమనికనకగ్రానకమణిమయ
కేంకారశబ్దపూర్వకంబుగా గిగ్గరితదంతిభేదనపాటన ప్రశస్తంబగుహస్తం
బునసభాశుంబుప స్తంభంబువ్రేసి వ్రేటుతోడవదళదీశలుమిణిమిణిమిణి
జిహ్వపడిభంబజ్యమానం బగునామహస్తంభంబువలన ప్రళయవేశానంభూ
తనప్రసవరంభబంధునమిరి సంఘటితదోఘవ్యమాణ మహాబలాహకవగళ
విగళతనవిజృంభరదృశ్యనిగ్ధాత సంగఃభూషణనికాశంబులయిన ఛటఛట
శ్శుటశ్శుటస్వం ప్రముఖభయోకరా రావలంబంబులు జ. జ్యమానంబులై
యొగసియకాశకుమారాంతరాళంబునరవ కాశంబుజేసిని డినం బట్టుజాలక
దోఘామహానిహృదయంబులయి తరవళంబులయిన పితామహీమహేంద్ర
వరూపాయోగిభిప్రముఖరావరజంతుశాలంబులతోడ బ్రహ్మాండటానం
బుపగిలి పరిస్ఫోదితంబుగా బ్రహ్మపద్మయుగళ సంకాశభాసురచక్రచాపం

హరికలిశబలచరరేఖాంకిత చారుచరణతలుండును. చరణచక్రముననువిన
మితవిశ్వ విశ్వంభరాభారధారేయదిక్కుంభికుంభిన సకుంభిసరకూనికామ
లశేఖరుండును దుగ్ధజలజాతశుండాలశుండాదండమండిత ప్రతాండప్రబంధ
భుజోరుస్తంభయుగళుండును - భుజుభూయమానకింకిణీగణముఖరిత మేఖ
లావలయవలయిత పీతాంబరశోభిత కటిప్రదేశుండును నిజకరనిమ్మగాఢ
తణవతుణాల కమలాకరగంభీర నాభీవివరమును ముష్టిపరిమేయవినుతతగు
తరస్త్రిగుఘ్నండును కులావలసానుభాగసక్యశ కరకశవిశాలవత్సండును
జంబదనుజబటదైత్యుతికాల విత్తాయమాన రత్నోరాజనత్నోభాగవతేశ
టక్షేత విలేఖవచుండులాంగ లాయమాన ప్రజజ్వలనజ్వాలాయమాన శర
ణాగతనయనచకోర చంద్రేఖామమాన వజ్రాయుధప్రతిమాభాసమానే
నిశాతఖరతిరనఖరుండును శంఖచక్రగదాకుంతతోమర మ్రముఖనానాయుధ
మహితమహేంద్రంగ మహిధంశ్యంగసన్నిభవీరసాగర వెలాయమానమా
నవిరాజమాననిరగకాశానేకశతభుజాగళ శుండును. మంజుమంజీరమణిత్రుతి
జరంజిత మంజుహార కేయూరకంకణ కిరీటుచకర కుండలాభూషణభూ
షీతుండును త్రివళియుత శిఖిశిఖరాభ పరీణద్ధబంధుర కంధరుండును ప్ర
కంపనకంపిత పారీజాత పాదపల్లవ ప్రతికారకోనావేళ నందలితాభ
రుండును శరతాకల మేఖజాల మధ్యమ ధగద్ధగాయ మానకటిల్లతావ
మాన దేదిప్యశాన దంష్ట్రాకురుండును కల్పాంకాలసకల భువంగన
విలసన విజృంభమాన సప్తజిహ్వజిహ్వతులిత తిరళత రాయమాన విభా
జమానజిహ్వండు. మేరుమందల మహాగుహంతరాళ విస్తారవిభ్రల వక్త్ర
నాసికావివరుండును నాసికావివర స్నిస్సరనివిడ నిశ్వాసాకరసంఘట్టనసం
సృత సంతప్యమానసప్తపాగుండును పూర్వపర్యత విద్యోతమానఖ
గ్రాంతండు. సదృశసమంచిత లోచనుండును లోచనాంజల సముద్భవ్య
మాణ విలోలశీలాభిల స్ఫులింగవితాన రోరుద్ధమాన తారకాగ్రహావం
డిలుండును శక్రచాప సురుచిరోదగ్ర మహాభూలతాబంధ బంధురభయ
కరవదనుండును భువతరగండలైల తుల్యకవనీయ గండరాసుండును - సు
ధ్యానాల రక్తధారాధర మాలికాప్రతిమమ హాధ్రంకవతంతస్య మానగ
పటూర నటాచ్చటుండును శటాజాల సంచలనసంజాత వాతదోలాని
మాన వైమానిక విమానుండును నీచగంపిత శంఖవణ మహాధ్వక
జంబును మంథరండాలుమానా మందరసుంధరాధర పరిభ్రమ వేగ
సముత్పద్యమానవిజృంభండుల మండితసుధారాకేళిల్ల విరాకారభాసుర

కేసరుడును పర్యభక్త్య శిశిరకేరణమయ్యాఖ గౌరవనూరు హుండును నిజ గజకాన నిదానిగళాశిశుకుముదనుప్రతీక వాని నైరావణ సౌర్వభామప్రముఖాశిభ గాకకళాకౌటరుండును ధవళధరాధర దీప్తకాయరవబాకన భావదదేహుండును. నేనా చభావటల నిమగ్నమూన పరిపంధియాతుధాననికు రుంబగ ర్వాంధకారుండును - ప్రహ్లాదహీర శ్రీశక్తి పరంజనభంజనమిత్రాం తరంగ బహిరంగ ప్రగీతానూనకడు హిరరససంయమండును - మహాప్రభావ్రండునునయినాశిశుసంహ - కృపంజు - శ్రీవిచిన్ద్రుగమంగోని

క॥ నరమూర్తి గామకేవలహారియోహయోగాదుమానవాకారమ కే॥ సరియాకారమునున్నది॥ హరిమాంబ రచితమగుజుధాధకామజూడక వ॥ అనిపలుక-మహారాత్రికశివ్రండునురవలగిరి॥

హీరల్యక శివ్రనివచనము-చదువు-అట తాళము-

యెంతోకారణ్యమాయె- యేమి తెలియదాయె- వింతవింతలాదె యిదియేమోనూయె॥ యెం ॥ ౧॥ బాలునిపలుకలబద్ధంబులయింట్లో-వాలా యముగవచ్చెచిన్నెలుపొచ్చె॥ గజ॥ ౨॥ మంచునరహరిచేతశ్రీశైవకం డగ-పందనైవరమునేబడయకబొతి॥ యెం ॥ ౩॥ నూలునాకులభేదరులును బొగడగ-గరుడాద్రీశునిగెల్వకమముయేటులనో॥ యెం ౪॥

వ॥ అనిపలుక-నవసంబుక॥

దరువు జంపె-నాటకము-

వెడలెన్మసింహుడువేటగమీర - కడుదుష్టమై - హేమికశిశ్రుఃజంప-గ రమునశంఖనక్రాదిదివ్యాయుధము - లిరుగడబధరియించియింపుమీరగజ॥ వే డ॥ ౧॥ పరిమెళాదరుగంధధరితపక్షమునవణి - సరములుశోభిలసాహసంబు ను॥ వెడ ॥ ౨॥ చండాంశుకాంతిమించిన నేత్రములకును-మండితంబుగ ప్రంబుమెరయె॥ వెడ ॥ ౩॥ గండశైలములుదుగలబిలంబులకరణి-దము క్షేద తతితోడనవును॥ వెడ॥ ౪॥ జుభారిచెతఘనదంభాశ్రికరణి-విజృంభంబులెనఖా శియుతోభిల్ల॥ వెడ॥ ౫॥ కుంభిస్థునినిఖగకులపర్వతముమీద- ఉంభకునిరక్షేం ప్రంభంబునందు॥ వెడతె॥ ౬॥

వ ॥ అట్టియెడ శ్రీశివస్మృసింహునిగనుంగొనిహీరల్యక శివ్రండ్లిట్లనియె ద్విపద-నాట రాగము-

యేమిరామాధవానిన్నాల్లసీపు - భూమిలో నెవరికిపొడచూపరాక యెందుదాగుంటినియీపొద్దురాకు - పొందుగాక పులికింపుగణాడగలిగెనే బాహుబలిమియున్ద్రీపతాపంబు - నీబలమస్థియునికౌర్మకటిక - దీప్తిపరణ

మందు దెలియగావలయు - చాపవైజలధిలోజరియించియవల - కవతమై గిరి
మోచికడపటనీవు - యమరారియగుహిరణ్యాక్షునితోడ - జగడంబు సేయగ
నెవ్వరులేక - ముగ్ధవై పాతాళమునపడివగుచు - నాముద్భుతమునినజచిత్తినై
వు - సేమరునినుజంపవెడకితిగకల - భూములగిరులనపురవరంబులను - సోమ
సూర్యులకాంతిసోకునందాక - కనుపడకుంటివిఘనముగానివుడు - కనుపించి
నందునకడుపేడుకయ్యె - రణముసేయగవేగరంమురాకున్న - కరిగినీవునుబావ
గదతోనువైతు॥

ప్రస్థోదునివచనము.

వ॥ అనినన్యసింహుం డాగ్రహంబున హిరణ్యకశిపునిడైగపెసిన ప్ర
స్థోదుండిట్లనియె॥

దరువు - అదితాళము - కాపిరాగము.

నరహరిసేవింశరయ్య ఓజసులారా - కలుషాంధకారారగమూర్త
యన శ్రీమన్నరహరినిసేవింశరయ్య॥ ౧॥ ఇందిరాదేవీమనోహరుడుచాచా
యణుడు - యందీవరదశనీయనుడు - సుందరభరితానందమైన నవమందహాస
పూణేకందునననుడగు॥ న॥ ౨॥ వారిజాననుగిగన్నతండ్రి - మధుసూద
నునివారి జాంఘులిబూడ - వారిజోదరుడువరుగుణగిలుడు - కోరినవర
ములు కోరమనియిచ్చె॥ నర॥ ౩॥ గరుడగిరిభుజైనవాడు - శ్రీనివాసుడు -
పరమపితృకైపోషణుడు - కరుణాంబుధి శ్రీకరచరితుడు - సంకషణుడుశుభ
కరమునిచ్చె॥ నర॥ ౪॥

వ॥ అయ్యవసరంబున స్పృసింహదేవుండు॥

శా॥ చించుకొప్పుతగ్గమోంబుశోణితము వషింతుకధరామండలిక॥
ద్రోంచుకొగర్గశనాశికావళుడేధించున్త సోవత్సముక॥ ద్రోంచున్తానము
సూక్ష్మఖండమిలుగా దుష్టాసురుకవచ్చి ద్రోంచుకబేల్లలుకలమాలికలు
గల్పించుకనఖోద్భాసిరా॥

సీ॥ వత్సకివాటంబు నగ్గిక్కటసేయుచో ఘనకుదారంబు కరణినొ
ప్పు॥ గంభీరహృదయపంకజముభేదించు చోక్కుద్దాలముభంగికొమరుమిగు
లు॥ దచుజవితానంబుదగిలిఖండి చు శోపట్యువిత్రంబులగదిమెరయు॥ జితర
సేగలాంత్రజాలంబు ద్రోంచుచోక్రకవచసంఘంబుకరణిజాపు॥ సంకగతుడై
నడైత్తువాగ్రహమున॥ శత్రుశయమునొంపకి సంహరించి॥ యమరెనదసిం
హానమరింబుపిచికి॥ సమఖరంబులైయుండెనుగదైన్యా॥

సీ || పంచాననోద్భూతపావకజ్వాలలుఘానభోంతరమెల్లపూరితము
 గ | దంష్ట్రాంకురాభీ ధగధగాయతదీప్తిససురేందునేత్రములంధములుగ |
 గంటకసన్నిభోత్కరకెపరాహతి నభ్రసంఘముభిన్న మైచలింప | ప్రళయా
 భ్రజించాల ప్రతీమభాస్వరములై ఖరనఖరోచులుగ్గింముచేర | గడలుర్పులి
 పించిగజికంచిసంభ్రమించి దృష్టిసారిచిబామలుబంధించికెరలి జిహ్వయా
 డించింఘ్రిచిచేతనాడిసి పట్టెనరసింహుడాదితిపట్టెనధిపా ||

✽

ప || ఇవిధంబున నృసింహదేవుండు హిరణ్యకశ్యపుని సంహరించిన
 ద్విక్తంబుగోలి ప్రళయకాలభాసుండునుంజోలె దేజుంలుచు సింహాసనాసీ
 నుండయ్యె- నన్నుడు బ్రహ్మాంద్రాదియరులెల్ల నచ్చటికివచ్చి యామహాదే
 వునిశిక్షింపనుదాచును వెరిచి భయంబునొందుచుండీరంత శ్రీరమాదేవీ యే
 తెంచె నేటువలెను ||

✽

త్రిపుట - తాళము.

కడముదంబున హేమసరములు మెడను తడబడకటినిజడబల్ కడగినా
 ట్టములాడవచ్చెను కమలయంతక ||

✽

ప || ఇట్లు యిందొకాదేవి యేలెంచినంగాంచి యమరులెల్ల నామహా
 దేవితోలిట్లనిరి || దేవతావచనము.

క || హరికింబట్టపుదేవి! హరిసేవానిపుణమతిపహరిసతిసదా! హరి
 రతివిసేపుసనినర! హరిరోషముడింపవంచుహరివరమధ్యా ||

✽

ప || అనిన నారమాదేవియిట్లనియె ||

✽

శ్రీమహాలక్ష్మీదేవచనము.

సీ || ప్రళయార్కచింతంబుపగిదినున్నదిగాని నెంమోముత్యాణేకందు
 నిభముగాదు | శిఖిశిఖాసంఘంబుచెలుపుజూపెడుగాని చూట్కప్రసాదభా
 సురముగాదు | వీరకౌద్రాద్భుతవేషమొప్పెడుగాని భూరికృపారసస్ఫుర్తి
 గాదు | భయదవంష్ట్రా కరప్రభలుగప్పెడుగాని దరహాసితాంబుజాతంబు
 గాదు | కరివరనరసిహ్లాగ్రహముగాని గామినిజనసుభాగ్రహముగాదు!
 విన్నదియుగాదుతోల్లి నేసిష్టువాన! కన్నదియుగాదుభీషణాకారమనుచు ||

ప || అనిన హిరణ్యగర్భుండు ప్రహ్లాదునకేసియె ||

✽

బ్రహ్మదేవునివచనము.

క || త్రిండ్రచుగరోషమునను! తండ్రీనిమిత్తంబుచక్రేదారుణమూర్తికం
 పేండ్రముండును మెల్లఁజూతంద్రీకితలునిదేసివయసేయగదె ||

✽

జ || అనిన ప్రహ్లాదుండు ముక్కుభితకరకమలండయి నృసింహదేవుని
నిట్లనిస్తుతియించె || *
చూడెక ||

శ్రీమత్ర-మలజాతకైలాసవాస పురుషాతాదిసుపర్వ
మణిగణగరుడగంధర్వసిద్ధసాధ్యసందోహపరివారం - ఝణఝణాతాగరం
మంజుమంజీర ముఖరితమృదులవాదారవిందయుగళం - ఝణఝణాయమా
నమణిమేఘలావలయితగాంకేయరుచిరజేల విభ్రాజమానకటిప్రదేశం - త
కణకరారవింద క్రేంకారశబ్దపూరితదశదిశాభ్యంతరం - నానావిధరత్నభంజ
వణభూషితాంగం - నూతననీలజీమూతవణం - రాకాసుధాకరపరిచ్ఛ
ణఃద్విజరాజమండల పదమానసుందరస్తేరాననం - పరిమళయుతమృగపద
తిలకం - సద్భక్తనికరాశ్రిత సంతానతరుమూల శ్రీవద్గరుడాచలపాలం సం
తతంచితయామి || *

మ || ఖరదంష్ట్రాభృకుటీసటీనఖమును గృధ్వానముకొరక్తకే । సర
యుక్తదీఘతరాంత్రమాలికయుభాస్వస్తేత్రమునైననీ । సరసింహకృష్ణ
చూచినేవెరవపూర్ణాకూరిమైనట్టిదు । ర్భరసంసారదవాగ్నికికొవెరతునపా
దాశ్రయకజేయవె ||

మ || అనిననృసింహదేవుడా నందంబునొందియట్లనియె ||

శా || సంతోషింపితినిచరిత్రమునకుకొసదృదయాగాగనీ । యంతర్భాగం
చితలాభమెల్లగనుకొయత్తుండనైయిచ్చెదె । చింతంజెందకుభక్తకామదశ
నేసిద్ధులుమహాకృష్ణక । జంతుశ్రేణికిన్ముఖాచినపునజఃస్పంబులేదర్పకా
వ || అనినవిసింతోషించి ప్రహ్లాదుఁడట్లనియె ||

ద్విపద || శ్రీరమణిలోలశృంగారమాల-కారుణ్యరసపూరకలుషవిదూ
ర - నీరజాసననుతీరుపవచరిత - నారదమునివంద్యనయగుసాంద్ర - వక్త
వత్సలినుప్రస్తుతిజేయ - శక్తిచాలదునాకుశాశ్వతంబుగను- మోక్షమార్గ
మునిచ్చిముదమునబోవు మీక్షితినుఖములనేనొలసెవ - దేవజగన్నాథదేవీవ్ర
వంద్య - పావనగరుడాద్రిపాలశ్రీలోల ||

వ || అనిస్తుతియించినవీతుండై నృసింహదేవుఁడట్లనియె ||

జంశె || కొరసంయోక్షపదం - ఓప్రిహ్లాదచేకొర మోక్షపదని ||

సురటిరాగము.

మంగళాకారభుజంగళయన - నకృభంగళహంగతరంగ తేజావా
మంగళమంగళయి || ఇది రాహుదయయారవిజయశ్రిండా - పురందరగారు

సనందాహారే - కుందరదనపూజేందువదన ముచుకుందపాలముకుందాగి
విందా || ౨ || నిక్కముగానీపేదిక్కని ప్రస్థోదుడెక్కువగా బల్కగ్రక్కు-
ను - రక్కసునిజంపియమునబాలునిమకుటవబోచినభక్తనిసామి|| మం ||
సురలకుసంతోషకరముగాను నరహరియాపుధరియించిహామన - ధర్మ
లోపరకీర్తికబరగుసుందరమయినగరుడాద్రిమందిరాకంబుకంఠరా || మంగళ
మంగళం || నరహరినీకుమంగళంమంగళం ||

స్లో || మంగళంకోసలేంద్రాయమహానియ్యగుణాత్మనే! చక్రవర్తి,
మాజాయశార్వభౌమాయమంగళం ||

ద్విపద || అనియిల్లుశీగరుడాద్రీశుడయిన - ఘననృసింహునిపేరమా-
గనీయమును - వరకీర్తికలనందవరకుగోదృవుడు-గురుతరకుత్ససగోత్రసంభ-
వుడు - వనరైనబొడిచలకవంశశేఖరుడు - హనుమంతరాయనికతివయైపే-
య - నచువైనలక్ష్మ్యంబకగ్రీసూనుండు - మనముసంతోషమగుడైఘన-
కానందముగనుప్రస్థోదచరిత్ర - గానరూపంబుగగానించెన్బట్టి - యీకథజ్జదివి
నయిప్పి తాధకములు - చేకొనుపేటకతోజేగివాసినను - జనులకెల్లనుమహ-
సంతోషముగను- ఘనమైనముక్తియుకామితాధకంబు-బహుసంపదలనిచ్చిపా-
లిచునెవుడు - నృహరిశ్రీగరుడాద్రినిలయుండుపేటక ||

ప్రస్థోదనాటకము.

సంపూర్ణము.

న. 193
నాచికా

